

Zasavski TEDENTNIK

Stev. 50

TRBOVLJE 12. december 1958

Leto XI

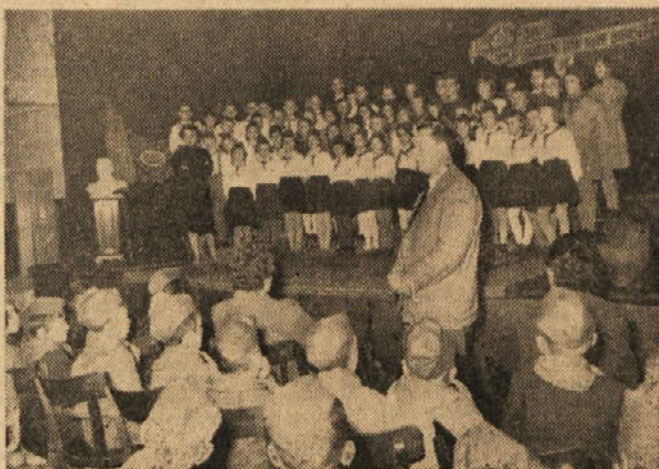
Izdaja »Zasavski tednik« v Trbovljah. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Stane Suštar. — Naslov uredništva in uprave: »Zasavski tednik«, Trbovlje I, Trg revolucije 28. — Telefon št. 91. — Račun pri Komunaln. banki Trbovlje 600-701-146. — List izhaja vsak petek. — Letna naročnina 400 din. polletna 200 din. četrtletna 100 din. mesečna 40 din. Cena izvoda v kolportu: 10 din. — Tiska tiskarna Ciasopisnega podjetja »Slov. poročevalci« v Ljubljani. — Rokopisi, ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak torek, se ne vračajo.

Fotoreporter

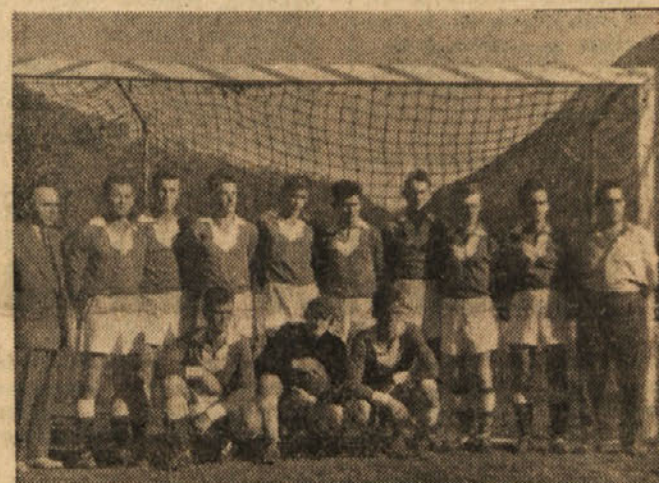
USPELA UPRIZORITEV V BRESTANICI

Prizor iz Budakove drame »Metela«, s katero je brestaniška »Svoboda« v okviru Kulturnega tedna občine Senovo dostojno odprla Talijin hram za novo sezono. »Kolektivna« režija je slonela v glavnem na to. Vovčaku, ki je tokrat dokazal, da se da z brestaniško igralsko družino tudi v kratkem času tri tednov pripraviti zahtevnejše odsko delo. Dvorana je bila razprodana. Škoda le, da je del gledalcev v tragičnih trenutkih s smehom motil ostale gledalce, prav gotovo pa tudi igralce na odru. Brestaniško »Svoboda« čaka v tem pogledu še težka naloga: vzgojiti svoje gledališko občinstvo.

CICIBANI SO POSTALI PIONIRJI

Po vsej naši domovini so bili ob dnevu republike naši najmlajši državljani sprejeti v pionirsko organizacijo. Pionirji so postali na kar najbolj slovesen način. V domu »Svobode Trbovlje II« je spregovoril pionirski sekretar občinskega komiteja ZKS Trbovlje tov. Lojze Ribič.

BRATSTVO PRESENETILO

Hrastniški ljubitelji nogometa so spet zadovoljni. Njihovi ljubimci so jim na zasavskem igrišču zadnje nedelje pripravili marsikatero prijetno presenečenje. Seveda pa so zdaj ob zaključku najbolj ponosni na njihovo prvo mesto v jesenskem delu tekmovanja za prvenstvo celjsko-zasavske nogometne lige.

O prizadevnih videmsko-krških ženah

Da bi si olajšale delo...

Gospodinjki center v Vidmu-Krškem je nedavno razpisal anketo, v kateri je okrog 500 anketirank odgovarjalo na vprašanja, kaj vse bi bilo treba storiti za razbremenitev gospodinj. Večina je izrazila željo po kemični čistilnici, ki bi precej prispevala, da bi ljudje prihranili marsikateri dinar. Sedaj morajo namreč nositi obleko in druge podobne stvari na čiščenje v Zagreb ali Ljubljano, kar pa se jim zaradi dragih prevoznih stroškov dostikrat niti ne izplača. Kakor kaže, bo ta želja videmsko-krških gospodinj kmalu uresničena, treba bo najti samo še družinsko stanovanje za čistilca, ki bo vodil delavnico.

Na drugem mestu v anketi je bila želja, da bi gospodinjki center ustanovil krpalnico. Začudenje pa je vzbudilo nezanimanje za pralnico, za katero se je izreklo samo 50 anketirank. Gospodinjki center pa je v tem videl zgolj nezaupanje, ki se bo umaknilo, če se bodo ljudje prepričali, da jim v pralnici ne bodo raztrgali perila. Treba bo razpršiti tudi predsodke, češ da umazane perila ni dobro razkazovati, kajti perila, ki bi bilo vedno čisto, se ni na svetu.

Upravni odbor gospodinjkega centra je ravnal prav, ko je začel s pripravami za ustanovitev pralnice. Sadovi njegovega prizadevanja so že vidni, kajti pralnica je že začela obratovati in, kakor je bilo pričakovati, ljudje so pokazali veliko zanimanje zanjo. Prvi mesec je pralnica oprala okrog 400 kg perila, ko pa bodo montirali še en boiler, se bo zmogljivost še povečala. Zraven pralnice so uredili tudi prostor za krpalnico in likalnico, ki bosta začeli obratovati še letos ali pa takoj v začetku prihodnjega leta.

Iz razgovora z ženami, ki že nosijo perilo v skupno pralnico, sem se prepričal, da so zadovoljne s to novo pridobitvijo videmsko-

(v)

Z 10. plenuma občinskega komiteja ZK v Zagorju

Po vsebini pisma

IN VII. KONGRESA ZKJ IZVAJATI VSE NALOGE, KI SO PRED KOMUNISTI

Glavni namen nedavnega plenuma občinskega komiteja ZK v Zagorju je bil ugotoviti in analizirati, kako so zagorski komunisti reagirali na pismo Izvršnega komiteja CK ZKJ in na napotila nedavnega VII. kongresa ZKJ. Občinsko politično vodstvo se je pri ocenjevanju dela zagorskih komunistov po objavi pisma in zaključku VII. kongresa ZKJ poslužilo predvsem razprav, ki so bile v osnovnih organizacijah ZK, svojih lastnih ugotovitvah in seminarjih, na katere so jih pisali udeleženci tečajev na Izakah.

Občinski komitej ZK je takoj po objavi pisma IK CK ZKJ sklenil, da proučevanje pisma ne sme biti kampanjsko, pač pa stalna skrb vseh zagorskih komunistov. Žal to zadnje ni bilo v celoti izpolnjeno, kajti v nekaterih osnovnih organizacijah so sodili, da so s tem, ko so pismo prebrali in nekoliko o njem pokramljali, v celoti opravili svojo dolžnost. Zato ni nič čudnega, če mora občinski komitej zdaj, po tolikih mesecih, po izidu pisma, ugotoviti, da se v teh osnovnih organizacijah stvari niso bistveno spremenile in da tudi mnogim posameznikom ni pismo stalno pred očmi.

Znano je, da je izšlo pismo v času, ko je bila zagorska občina v specifičnem položaju, zato so malone vsi komunisti, pa tudi ostali občani zelo ugodno ocenjevali vsebino pisma, mnogi pa so celo poudarjali, da je bilo pismo pisano kot nalašč za zagorske razmere. Ker je pri Zagorjanih zelo razvit občutek kritičnosti, so ljudje ostro obsodili nekatere negativne pojave v komunih. In prav zaradi tega kritičnega občutka je v Zagorju še tudi danes čutiti vsebino pisma.

Tudi seminarne naloge so zelo zanimivo gradivo, saj so tečajniki na osnovi lastnih opažanj v družbenem življenju izluščili dobro in slabo. Zaključki, ki se nudi ob ocenjevanju teh nalog, pa kažejo, da je pri nekaterih komunistih premalo doslednosti in upornosti pri izvajanju določenih nalog, da so pri svojem delu še vedno površni, polovičarski, in da so ljudje, ki želijo za vsako ceno kritizirati, ne da bi kakorkoli razmišljali, ali so njihove kritike realne. Seveda sodi občinsko vodstvo, da je treba v bodoče razvijati kritične odnose do posameznih negativnih pojavov in jih preganjati,

prav tako pa je odločno proti vsakršnemu kritikarstvu. Zavoljo tega bo v bodoče morala biti stalna naloga občinskega političnega vodstva bolj kompleksno seznanjati zagorske komuniste o vseh načrtih, snovanjih in ukrepih, ki jih namerava napraviti občinski ljudski odbor ali kak drug organ, ker se bo potem lahko razvila bolj konstruktivna kritika ali pa se rodili novi predlogi.

Zelo pogost pojav med zagorskimi komunisti je tudi to, da nekateri posamezniki iščejo nepravilnosti izven svojih delovnih območij, hkrati pa so v isti sapi pripravljeni kritizirati druge. Primerov je dovolj, ki potrjujejo to prakso, ki pa jo morajo vsi komunisti najostreje preganjati kot nemogočo in škodljivo. Nerazumljiva je tudi praksa, ki jo je zaslediti med zagorskimi komunisti, da namreč samo ugotavlja napake, niso pa pripravljeni dejansko prispevati svojega deleža k političnemu presnavljanju v komunih, ali pa mimo čakajo, da bo nekdo tretji urejeval določene zadeve. Prav tako so zagorski komunisti precej zmogni konstatirati določene pojave, delati zaključke, ne pa praktično odpravljati negativne pojave v družbenem življenju.

To so samo nekatere posamezne ugotovitve plenuma občinskega komiteja ZK, kajti na splošno je občinsko politično vodstvo ugotovilo, da se večina komunistov kakor tudi drugih ljudi prizadeva v duhu pisma in VII. kongresa ZKJ urejevati vse probleme, ki jih prinaša vsakdanje pisano življenje. Občinsko politično vodstvo je s konkretnimi usmerjanjem preganjalo nekatere slabosti in vse kaže, da se večina komunistov zaveda, da je moč le s konkretnimi akcijami dosegati uspehe v družbenem življenju. Zelo važno bo v bodoče usposobiti vse osnovne organizacije, da bodo lahko reagirale na nekatere slabe pojave, ki se kažejo v tem, da nekateri komunisti, ki delajo na najrazličnejših področjih, ne podpirajo naprednejših stališč. Naj bo to v občinskem ljudskem odboru, njegovih svetih ali pa v organih delavskega samoupravljanja. Že doslej je občinski komitej precej storil

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zasedanje plenuma CK ZK Slovenije

IV. kongres ZKS bo v maju ali juniju 1959

V petek, 5. decembra, je bila v Ljubljani deveta plenarna seja Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, ki ji je predsedoval sekretar CK Miha Marinko. Seji je prisostvoval tudi sekretar CK ZKJ Edvard Kardelj. Plenum je na tem zasedanju obravnaval politično-idejne probleme in sklenil, da bo kongres ZK Slovenije konec maja ali v začetku junija 1959.

Referat o politično-idejnih vprašanjih v Zvezi komunistov je imel Boris Zihnerl. V razpravi pa so sodelovali: Mitja Ribičič, Janez Vipotnik, Vlado Majhen, Miloš Ledinek, Ada Krivic in Edvard Kardelj.

Plenum je analiziral izkušnje dosedanjega leta pri proučevanju programa, sprejetega na VII. kongresu ZKJ, in razpravljalo o oblikah dela političnega izobraževanja v ZK Slovenije in izven nje ter o ukrepih, ki so potrebni za njegovo poglobljanje in odločnejše usmerjanje tega izobraževanja na delavsko kadro.

Kakor smo že omenili, je plenum sklenil, da bo prihodnji kongres ZKS konec maja ali v začetku junija prihodnjega leta in se sprejel tudi njegov dnevni red. Prav tako je plenum sprejel sklep, da bodo osnovne organizacije ZK, ki imajo 70 članov in več, volile delegate za kongres neposredno, medtem ko bodo druge delegate volili na občinskih konferencah Zveze komunistov, in sicer po 1 delegata na 90 članov.

V zadnji točki dnevnega reda je plenum razpravljalo o nekaterih aktualnih političnih vprašanjih, ki so v zvezi s sprejemanjem družbenega plana in proračuna Ljudske republike Slovenije za leto 1959.

O tem vprašanju je govoril Boris Kraigher.

Ljudska univerza je začela z delom

Franc Kimovec-Ziga v Trbovljah

Otvoritvenemu predavanju Ljudske univerze v Trbovljah, ki deluje tudi v okviru DPD »Svobode II«, se je prejšnjo sredo, 3. t. m., odzval sekretar glavnega odbora SZDL Slovenije tov. Franc Kimovec-Ziga. Okrog 150 poslušalcev se je zbralo k otvoritvi Ljudske univerze, ki so bili s predavanjem vsi zadovoljni, saj jih je predavatelj seznanil z vsemi najvažnejšimi političnimi dogodki, katere je povezal s programom VII. kongresa ZKJ.

V okviru Ljudske univerze bodo v Zg. Trbovljah v domu DPD »Svobode II« predavanja vsako drugo sredo ob 18. uri. Prihodnje predavanje bo nosilo naslov »Burni dnevi v Iraku«. Predavatelj tov. Tomo Martelan, politični komentar Radja Ljubljana, ki se je v dneh revolucije mudil v Iraku, bo svoje predavanje ponazoril še s slikami.

V načrtu so še razna poljudnoznanstvena predavanja ter predavanja s področja tehnike, nadalje predavanja, ki bodo predvsem zanimala naše žene.

Izobraževalna sekcija »Svobode II« v Trbovljah si je zadala za nalogo prirediti redna predavanja v okviru Ljudske univerze in bo — upajmo — v tem tudi uspešna. Prav tako si je ta sekcija še zadala nalogo, da organizira redne nedeljske kino predstave za mladino, ki so se pričele v nedeljo, 7. decembra dopoldne. Te predstave bodo vsako nedeljo dopoldne po enotni vstopnini 20 din za osebo.

V Zagorju se pripravljajo na 40-letnico KPJ

Pred dnevi so na plenumu občinskega komiteja ZK izvolili posebni pripravljalni odbor za proslavo 40-letnice KPJ. V

odboru so razen drugih tudi nekateri starejši komunisti in prvoborci. Prihodnje dni se bo odbor sešel na prvo sejo in začel z rednim delom okrog pripravljanja programa najrazličnejših prireditev v okviru tega pomembnega jubileja.

Cepprav se ni znano, kakšen bo dokončni program praznovanja oziroma počastitve obletnice KPJ, je vendarle povsem naravno, da bo največja in najpomembnejša prireditev v čast temu jubileju otvoritev Delavskega doma. In ker pripravljajo poseben odbor pri DPD »Svoboda« izdajo zagorskega zbornika, bo tudi ta brošura izšla v počastitev obletnice. Z obema dariloma se bo Zagorje na zelo slovesen in dostojen način oddolžilo svoji Partiji in vsem tistim Zagorcem, ki so se pred desetletji vključili v napredno delavsko gibanje za nacionalno in socialno osvoboditev.

Seja obeh zborov OLO Ljubljana

Občina Radeče se razpusti

Med drugimi važnimi vprašanji, o katerih so razpravljali na seji obeh zborov okraja Ljubljana, je bilo tudi vprašanje o opustitvi nekaterih občin v ljubljanskem okraju. Tako sta oba zbora sprejela sklep, da se med drugimi razpuste občine Mengeš, Moravče, Borovnica in Radeče. Občina Radeče se razdeli med občine: Hrastnik, Litija, Zagorje ob Savi in Sevnica. K občini Hrastnik se priključijo katastrske občine: Radeče, Njivice, Svibno, Podkraj, St. Peter pri Loki, Sirje, Hotomež in Vrbovo; k občini Litija pridejo katastrske občine: Dole pri Litiji, Sentilovrenca in Goba, k Zagorju katastrske občine: Podkum in Konjšica, k Sevnici pa katastrske občine: Okroglice, Loka pri Zidanem mostu, Radež in Sv. Jurij na Polju.

Vse sklepe o razpustitvi občin in priključitvi posameznih katastrskih občin k drugim občinam bo občinski ljudski odbor Ljubljana poslal republiški ljudski skupščini, ki bo sklepala o spremembi zakona o upravnem-teritorialni razdelitvi republike.

7 dni po svetu

2. decembra letos je zapustil domovino naš predsednik Tito. Njegova pot je dolga in naporna, saj bo obiskal vrsto azijskih in afriških dežel in se srečal s pri nas znanimi državniki in narodi. Vsi se zavedamo velikega pomena tega potovanja za nadaljnje poglobljanje odnosov z azijskimi in afriškimi deželami, predvsem pa za utrjevanje miru v svetu. Na poti v Indonezijo se je tovariš Tito srečal s predsednikom ZAR Naserjem, s katerim sta imela prijateljske razgovore, ki pa se bodo nadaljevali, ko se bo tovariš Tito vrnil domov.

PREDLOG SOVJETSE ZVEZE V ŽENEVI

V Ženevi že lep čas sedijo predstavniki Vzhoda in Zahoda na konferenci o ukrepih proti nenadnemu napadu. Te dni pa je Sovjetska zveza v svoji deklaraciji predlagala kontrolno inšpekcijo med zahodnim blokom in vzhodnim taborom. Področje kontrole bi bilo od Velike Britanije do Irana ter na robih Sovjetske zveze in ZDA. Prav tako je v deklaraciji rečeno, naj bi ustanovili kontrolne postaje na 82 krajih. Vendar so delegati Zahoda že odklonili ta zadnji sovjetski predlog, ker po njihovem mnenju ne sodi v okvir te konference.

RAZPRAVA O ALŽIRU V OZN

Pred dnevi je začel politični odbor Generalne skupščine razpravo o alžirskem vprašanju. S tem se je začela še četrta razprava v tem odboru, ki pa doslej še ni rodila nobenih vidnejših sadov. Tudi tokratna debata poteka brez udeležbe francoske delegacije, ki sodi, da politični odbor ni pristojen obravnavati čisto »francosko notranjo zadevo«. V svoji zadnji razpravi se je Generalna skupščina OZN zavzela za to, da bi na miroljuben način uredili alžirski problem, vendar je malo upanja, da se bo zadeva premaknila z mrtve točke. Ni moč zanikati alžirskega osvobodilnega boja, ki plamti že peto leto in prinaša izgube na obeh straneh. Alžirci so se odločili izvojevati svobodo. Sele ko bodo dosegli to najosnovnejšo, bodo odvrgli orožje.

NEHRU ZA SODELOVANJE MED NARODI SVETA

Na zasedanju indijskega parlamenta je premier Nehru povedal, da bo Indija nadaljevala politiko prijateljstva in sodelovanja z vsemi deželami. Opozoril je poslance na to, da je parlament pred štirimi meseci zadnjikrat zasedal oziroma obravnaval mednarodni položaj in da so se oddile zgodnje pomembne stvari, zlasti v Aziji. Nehru je dodal, da se hladna vojna nadaljuje in da je malo upanja v njen konec. V razpravi so malone vsi poslanci, med njimi tudi predstavniki opozicije, podprli Nehrujevo politiko kot politiko miru in sodelovanja z vsemi narodi sveta.

ZMAGALI SO SOCIALNI DEMOKRATI

V Berlinu so pred dnevi objavili izide volitev v zahodnonemški mestni svet. Nekaj nad polovico vseh glasov so dobili socialni demokrati, ki so imeli že tudi doslej večino v zbornici. Socialni demokrati bodo imeli v zbornici 78 poslanskih sedežev, medtem ko imajo demokristjani le 55 mandatorov. Socialni demokrati bodo imeli v zbornici absolutno večino, vendar so zaradi trenutnega položaja v Berlinu sklenili še nadalje sodelovati z demokristjani, da bi tako nasproti Vzhodu Nemčiji in Sovjetski zvezi demonstrirali enotnost Zahodnega Berlina.

VREME

ZA ČAS OD 11. DO 21. DEC.

V roku do 11. decembra se bo vreme spreverilo na padavine, ki se bodo savičke do srede decembra. Temperatura se bo sprva dvignila, pozneje pa spet padla in je v zvezi s tem računati, če že ne v začetku, pa pozneje s snegom. Zatem suho in hladno vreme.

Razširjena seja predsedstva občinskega sindikalnega sveta Trbovlje

Obiekti družbenega standarda

KAZNI ZA PREKRSKE PREDPISOV O CENAH

Okrožno gospodarsko sodišče iz Celja je kaznovalo mesničarje v Brezovici in na Senovem vsako s 50.000 din, odgovorne nameščence pa s 5.000 din denarne kazni, ker so kršili dogovor o najvišjih cenah za živino. Kmetijska zadruga Brezovica je bila kaznovana s denarno kaznijo 40.000 din, ker je nakupovala teleta in prašiče izven svojega poslovnega območja. Kazen je doletela tudi njene odgovorne nameščence, ki bodo morali plačati vsak po 4.000 din.

GOSTIŠČA DRUŽBENIH ORGANIZACIJ IN DRUŠTEV BODO MORALA VSKLADITI SVOJE POSLOVANJE S PREDISI

Trinji inšpektorat v Trbovljah je izdal odločbe o ureditvi poslovanja vsem gostiščem družbenih organizacij in društev, ki je nekaj let niso poslovali v skladu s predpisi. To je sicer povzročilo precej razburjanja, vendar neupravičeno, ker mora biti jasno, da je treba predpise spoštovati. Gostišča bodo kajpak še naprej poslovala, vendar pod enakimi pogoji kot vsa ostala gostišča, se pravi po uredbi o gostinskih podjetjih in gostiščih. Po teh predpisih pa seveda ne bo mogoče nagajevanja gostinskega osebja mimo zakonskih določil. Prav tako bo treba urediti tudi vprašanje nekvalficiranega osebja, ki si bo moralo pridobiti ustrezno kvalifikacijo ali pa ne bo imelo pojgov za delo v gostinstvu. Odpravljen bo tudi izjemnost, ki je veljala za gostišča družbenih organizacij glede plačevanja družbenih organizacij.

Podpirati vsestransko združitev skladov skupne potrošnje gospodarskih organizacij trboveljske občine. — Potrebno bo hitro ukrepati in se dogovoriti z delavskimi sveti, preden se dokončno porazdelijo skladi. — Nujno je določiti vrstni red osnovnih problemov družbenega standarda, ki naj se v prioriteti urejajo. Formirana je posebna komisija.

Z vrstnim redom naj se seznanijo vsi organi delavskega upravljanja, sindikalna vodstva in organizacije SZDL. Premajhna razprava posameznih članov predsedstva občinskega sindikalnega sveta pri konkretnih problemih.

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Trbovljah je med prvimi sklicalo posebno posvetovanje za izvajanje zaključkov III. plenuma Republiškega sveta ZSJ za Slovenijo, ki je bil pred kratkim v Ljubljani.

Posvetovanju je v obliki uvodnih besed dal poseben poudarek predsednik občinskega ljudskega odbora tov. Gosak. Posvetovanju so prisostvovali še podpredsednik Oblo tov. Kamnikar, predsednik občinskega odbora SZDL tovarš Slavko Borštnar in odborniki zborov proizvajalcev — člani OBS ter član predsedstva Republiškega sveta ZSJ za Slovenijo tov. Jože Plešnik.

Bistveni namen razširjene seje je bil v prvi vrsti, kako usmeriti razpoložljiva sredstva v skladih skupne potrošnje, kakor je to storil III. plenar Republiškega sveta za Slovenijo za ureditev objektov za dvig družbenega standarda.

V prvi vrsti moramo ugotoviti, da so sami člani predsedstva OBS dali premalo konkretnih predlogov in pripomb k izvajanju zaključkov. Vendar so prišli do izraza težnje vseh navzočih za vsestransko podpiranje za združitve sredstev skladov skupne potrošnje in sicer za gradnjo in ureditev objektov družbenega standarda.

Razen tega so navzoči sklenili formirati posebno komisijo, ki naj pripravijo vrstni red gradnje objektov ureditve teh objektov družbenega oziroma življenjskega standarda. K temu predlogu bodo morali povedati svoje mnenje tudi DS, SZDL, zbori volivcev, sindikalne podružnice in člani delovnih kolektivov, ki se bodo morali prav tako odločiti za odvod potrebnih skladov skupne potrošnje.

V trinjn razpravi so na razširjeni seji predsedstva OBS nakazali tudi vprašanje o plačevanju in teženju ljudskega odbora pri doseganju proračunskih dohodkov ter opozorili na določene probleme, ki so velike važnosti za ureditev komunalnih in drugih vprašanj komunale, kot so: tista, ki se predvidevajo v starem stanovanjskem fondu, nadalje gradnja stanovanj, vodovod, ureditev trgovske mreže, razvoj obrti in uslužnostne dejavnosti (mleko, pekarni, p. d.).

V Trbovljah občini so ustvarjenih cca. 250.000.000 din skladov skupne potrošnje, kar je posebno govori o potrebnem sporazumu za pravilno usmeritev sredstev.

Pregled dotoka ozir. usmeritve sredstev za proračun Oblo pokaže 18% zastoja pri dotoku, kar povzroča pomembne težave v rednem poslovanju ljudskega odbora.

Nadalje je bilo poudarjeno, da je treba čimprej urediti problem gradbenega podjetja, ki naj bi bilo kos zgraditi objekte, ki bi ustrezali višini razpoložljivih sredstev v višini približno 300 milijonov din in sicer 150 do 170 milijonov din rednega sklada za stanovanjska gradnja; k temu je treba dodati še kredit iz republiškega stanovanjskega sklada in lastnih sredstev gospodarskih organizacij, namenjenih stanovanjski gradnji.

Posebno je bila poudarjena potreba po ureditvi trgovske mreže, od ureditve trgovskih lokalov do problema kadrov, sposobnih pravilno usmeriti trgovsko mrežo. Poudarjena je bila tudi potreba po ureditvi prodajalnic v letu 1969 v kolonijah: vzporedno bo treba v letu 1969 storiti vse potrebno za gradnjo sodobne pekarnice, ki bo stala 24.000.000 din, za katero so že izdelani načrti in programi.

Nadalje je bilo urediti vprašanje preskrbe mleka, pri čemer je ugotovljeno, da je potrošnja

na enega prebivalca v občini Trbovlje pol del na dan, medtem ko znaša v Kranju cca. 4 dcl.

Slabša situacija je v Hrastniku, kjer je poraba za polovico manjša od Trbovlje oziroma za 12-krat slabša od Kranja. Zato tudi ljudski odbor še v naprej regresa pri mleku, in sicer od kupne cene 42-43 din za liter od prodajne cene 36 din.

Posebno poudarek je bil nadalje dan izgradnji ustreznih servisov v okviru gospodarskega centra pralnice, živilnice, krpalnice ter ureditve obratov družbene prehrane. Kritike vredno je dejstvo, da je bila pripomba občinskega sindikalnega sveta glede potrebe po ustanovitvi 3-letne gospodinske šole odložena v arhiv ljudskega odbora po upravi LO, kakor je bil zaključen razpust enoletne šole brez sodelovanja ljudskega odbora oziroma obeh zborov.

V razvoju obrti je bil dan poven poudarek razvoju uslužnostne obrti. Predvsem je bila govorila dosežena politika za razvoj te važne veje, predvsem glede vključevanja vajenske mladine, ki zdalec ne ustreza potrebam občine.

Volitve v odbore Socialistične zveze v Zagorju Odločnost Zagorjanov

Se bolj usposobiti Socialistično zvezo za njene pomembne naloge

Vseposvodi tam, kjer so se dosedanjí odbori terenskih in vaskih odborov SZDL dobro pripravili na nedeljske volitve novih vodstev organizacij SZDL, so bili volilni rezultati malone stoođstotni. Tako so na Selu pri Zagorju tamkajšnji volivci opravili svojo dolžnost v 2 zgodnjih jutranjih urah, prav tako na Lokah pri Kisovcu in tudi nekaterih vaseh.

V celoti je volilo v nedeljo v Zagorju nad 8 tisoč ljudi, volilna udeležba pa znaša 96 odstotkov. Zanimivo je tudi to, da so ob nedeljskih volitvah na novo sprejeli v Socialistično zvezo nad 300 ljudi, največ na Lokvah pri Kisovcu, Cernemniku in drugod.

Volilni rezultati so vsekakor odraz realne želje ljudi, da bi nova vodstva organizacij SZDL še bolj kot doslej postala resnična nositeljica političnih akcij, predvsem usmerjevalka družbenega življenja v zagorski občini.

Se ta mesec bo v Zagorju verjetno občinska konferenca Socialistične zveze, ki bo ocenila politično dejavnost kakor tudi družbeno življenje zagorske občine.

(v)

Po vsebini pisma

(Nadaljevanje s prve strani)

za odpravo teh slabosti, vendar ostane ta naloga tudi v bodoče ena izmed najvažnejših.

Posebno važno bo pritegniti k delu vseh sedem sto zagorskih komunistov, kajti nemogoče je, da bi le posamezniki sprejemali na svoja ramena toliko in toliko dolžnosti, ko pa praksa kaže, da zaradi preobremenjenosti ne zmorejo opraviti nobenega dela v celoti. Oportunizem, ki se kaže pri nekaterih posameznikih, je pravzaprav največja rakavina, ki pa jo bo treba neizprosno iztrebiti. Zanimivo je, da se oportunizem najbolj kaže v odporu do določenih dolžnosti, čest pojav pa je, da skušajo nekateri posamezniki z zavajanjem razprav, na različnih sejah ali sestankih, v slepo ulico, napraviti vtis, kot da ni izhoda iz tega ali onega stanja. Silno škodljiv je nadalje pojav, da nekateri posamezniki neradi priznajo storjene napake, še slabše pa je to, da so takoj pripravljeni pometati pred tujim pragom. Spet drugi so pričakovali nekakšne skokovite spremembe v komunah, ne upoštevajo pa precejšnjih težav in problemov, s katerimi se bori občinski ljudski odbor. Če pa občinski ljudski odbor pokliče k sodelovanju ali pomoči določene strokovnjake, se le-ti močno upirajo. To so vsekakor ostanki tiste preživetelne miselnosti, ko je zgolj rudnik ustvarjal javno mnenje, občina pa ni pomenila nič.

Občinski komite ZK je odločen napraviti kraj vsakršnim podobnim poskusom in je zaostrij disciplino, predvsem pa se bo prizadeval zaostrij odgovornost do najelementarnejših nalog, ki jih imajo komunisti, s tem, ko so postali člani ZKJ.

Razprava, ki je bila še bolj konkretna, je med drugim opozorila še na nekatere druge pomanjkljivosti in slabosti v politični dejavnosti zagorske komunne. Na koncu je bilo sprejeto načelo, da bo le dosledno in v duhu pisma IK CK ZKJ kot VII. kongresa ZKJ moč odpravljati te in druge slabosti, vsekakor pa bo treba še dostikrat razpravljati o vsebini pisma in napotkih VII. kongresa, katerih vsebina naj prejde v zavest slehernega komunista kot občana. Plenum je bil vsebinsko zelo bogat in konstruktiven, zato se bodo z njim seznanili vsi zagorski komunisti in tudi govorili o nekaterih stališjih in sklepih.

Na koncu je plenum še potrdil imenovanje posebnega odbora za proslavo 40. obletnice KPJ, ki jo nameravajo v Zagorju še posebej slovesno počastiti.

Milan Vidie

Volitve v Trbovljah

Dobra udeležba na volitvah v odbore SZDL

Polnoštevilna udeležba na volitvah v odbore SZDL v revirnih je ponoven dokaz tradicije, da namreč že v zgodnjih urah pridejo volivci na volišče in pokažejo svojo pripadnost socializmu. In tako so tudi v nedeljo na volitvah enodušno potrdili program Socialistične zveze.

Mrzlo decembrsko jutro ni zadržalo ne mladih ne starih, da ne bi izvršili svoje državljanske dolžnosti. Tistih, ki so ostali doma, je bilo tako malo, da ne pridejo v poštev.

Ze zgodaj dopoldne so volitve pokazale lepe rezultate, saj so na nekaj voliščih volitve že kmalu zaključili. Ob 11. uri so končali volitve na področju osnovne organizacije SZDL, Trg revolucije, Trg Franca Fakina; volišče na Cebinovem ja zaključilo volitve 100-odstotno, prav tako volišče v Ceah. Na več voliščih je bila 100-odstotna udeležba, na nekaterih pa so čakali samo po enega ali dva volivca. V glavnem so bile volitve v Trbovljah končane ob 15. uri, končni rezultati pa so bili znani šele zvečer.

Uspeh na volitvah je bil velik in je obenem dal odgovor vsem tistim, ki hočejo še dati zmedo pri nas in žm graditev socializma ni pri srcu. Tako številna potrditev programa SZDL je najmočnejši dokaz, da so stvari v rudarskih Trbovljah na pravilni poti.

Trbovlje je razdeljeno na 10 osnovnih organizacij SZDL v centru kraja in na 4 vake osnovne organizacije. Po posameznih organizacijah je bil končni rezultat sledeč: Trg revolucije 99,95 odstotkov, Rudarska cesta 95,92 odstot., Leninov trg 97,54 odstot., Trg Franca Fakina 98,21 odstot., Suštarjeva kolonija 97,20 odstot., Partizanska cesta 97,4

so te volitve tudi povečale število članstva v Socialistični zvezi za preko 500 novih članov, tako da se je število članov SZDL v Trbovljah tesno približalo številu vseh volilnih upravičencev v kraju. To je spet ena izmed velikih zmag in pomembna, saj so volitve potrdile moč in pripadnost k SZDL.

Strojno mizarstvo v Trbovljah doseglo letni plan

Zadnje čase smo bolj malo slišali o delu in življenju kolektiva Strojnega mizarstva v Trbovljah, ki se vztrajno bori za doseganje čimvečje proizvodnje in si prizadeva opravljati svoje naloge tako, kot to zahteva družba. To podjetje se je v zadnjih letih ubadalo z velikimi težavami, ki pa so jih vsi člani s svojo prizadevnostjo in pomočjo ostalih odpravili. Strojno mizarstvo si je lansko leto zastavilo proizvodni plan v vrednosti 74 milijonov dinarjev. Ta plan jim je bil povečan na 75 milijonov, a ga je kolektiv kljub temu dosegel in še prekorachil. Za letos, so v podjetju planirali proizvodnjo v vrednosti 85 milijonov dinarjev. V začetku leta je kazalo.

da plana ne bo mogoče doseči. Toda kolektiv se je zagrizel v delo in tako uspel, da je svoj letni proizvodni načrt dosegel že do 10. t. m. Do konca leta ga bo kajpak še prekorachil.

Vodstvo podjetja, njegov upravni odbor in delavski svet se trudijo, kako rešiti v notranjosti obrata razna vprašanja, tako da bi dosegli še večjo proizvodnjo. V nastru je pravilnik o nagrajevanju, ki bo omogočil najboljšim delavcem, da bodo za svoje poštovnovalno delo res pravilno nagrajeni. Kolektiv Strojnega mizarstva v Trbovljah ni prejel letos razen svoje redne plače nobene druge plače, kot so jo dobili na primer kolektivni drugih podjetij. Če bo šlo vse po sreči, bo vodstvo podjetja s tem, da je kolektiv svoj plan že dosegel in ga bo še prekorachil, v stanju, da ob Novem letu izplača nagrado v višini polovine mesečne plače.

Strojno mizarstvo v Trbovljah ima vse možnosti, da se razvije v industrijsko podjetje. Za to pa je seveda potrebna razširitev obratnih prostorov, kjer bi bilo možno na novo zaposliti vsaj še 30 do 40 ljudi. To mizarstvo podjetje izdeluje danes predvsem stavbno opremo, prav tako pisarniško in pohištveno opremo. Ker so bile fetos v samih Trbovljah potrebe po mizarških izdelkih zelo velike, je mizarja mizarstva naročila, ki so prihajala od drugod, odklanjati, kar pa po razširitvi obrata ne bo več potrebno. Tudi občinski ljudski odbor je nudil podjetju svojo pomoč, zato je mizarstvo svoje težave laže premostila in uspela. — Še nekaj je vredno omeniti: obrat Strojnega mizarstva v Trbovljah je oddaljen od železniške postaje 5 kilometrov in se je moralo precej delavcev voziti na delo z odprtim kamionom, ali pa hoditi peš. Sedaj so ti delavci naleteji na razumevanje kolektiva Strojne tovarne v Trbovljah, ki je omogočil osebjem Strojnega mizarstva, da se vozi na delo in z njega z avtobusom STT. Rešitev tega perečega vprašanja bo gotovo vplivala na večjo storilnost v mizarškem podjetju, saj ljudem ne bo treba prihajati pozimi premočenim na delo.

Vsakemu, še tako majhnemu delovnemu kolektivu je treba izreči za marljivo delo priznanje. Kolektiv Strojnega mizarstva to pohvalo gotovo zasluži.

Razširitev bolnišnice v Trbovljah?

V sindikalni podružnici zdravstvenih delavcev in uslužbencev v trboveljski bolnišnici so ob letošnjem občnem zboru ponovno načeli vprašanje gradnje večje bolnišnice, kar so med drugim utemeljevali s tem, da se je v ljubljanskih bolnišnicah v letu 1957 zdravilo 2.100 domačinov, pri čemer je primarni trboveljske bolnišnice dr. Virgil Krasnik utemeljeval potrebo take gradnje s tem, da bi bilo treba bolnišnice zagotoviti hospitalizacijo za 6000 bolnikov, medtem ko nudi sedanja bolnišnica lahko zdravljenje letno le 3.000 bolnikom.

Prav tako je bila na tem obnem zboru poudarjena potreba po vsestranski ureditvi zdravstvene službe, in to ne samo v trboveljski občini, temveč tudi v ostalih zasavskih občinah, kar bi znatno olajšalo delo bolnišnice in okrepilo delno preventivno in kurativno službo pred glavnimi obolenji. Poseben problem predstavlja še raztresenost kliničnih oddelkov v celem Zasavju, za kar bi bila v določen meri potrebna združitve določenih služb s sosednjimi občinami.

Kritično je bilo nadalje ocenjeno dejstvo, da je bilo šele pred kratkim rešeno vprašanje nadzornega oziroma upravnega organa bolnišnice, kar je zavleklo tudi potrditev pravilnika te zdravstvene ustanove.

Vsekakor moramo poudariti večjo aktivnost te sindikalne podružnice, ki je z aktivno pomočjo organizacije Zveze komunistov

munistov dala vrsto pobud za ureditev oziroma vskladitev pravilnika glede na zakonita določila in prilagoditev ustanovi.

K temu je bilo navedeno, da bi bilo treba zelo nujno urediti vprašanje plačevanja nočnega dela z določenimi 12,5 odstotka, ki se predvidevajo v zakonu o delovnih razmerjih, kar pa ni predvideno v zakonu o javnih uslužbencih in povzroča negotovanje, ki je s tega stališča popolnoma upravičeno.

Ob tej priliki lahko ugotovimo, da je bilo delo te sindikalne organizacije v zadnjem času dokaj uspešnejše od prejšnjih let. Aktivno je bilo delo upravnega odbora sindikalne podružnice v okviru samoupravnih organov bolnišnice. Pročili so zakon o delovnih razmerjih in zakon o javnih uslužbencih. Sodelovali so pri izdelavi pravilnika ustanove, vendar so bile premalo označene pripombe sindikalne organizacije, ki jih ni sprejel upravni odbor in drugi družbeni organi občinskega ljudskega odbora.

Izrečeno je bilo priznanje upravnemu odboru bolnišnice za popolno razumevanje glede

izobraževanja kadrov, ki jim je bilo omogočeno dopolnilno izobraževanje v bolnišarski šoli, v transfuzijski postaji itd.

Posebno je bilo poudarjeno še stanovanjsko vprašanje, o katerem bi bilo pač treba voditi potrebno brigo za člane kolektiva, saj prispevek kolektiva v sklad za stanovanjsko izgradnjo ni tako majhen in znaša letno okrog milijon dinarjev. Izrečena je bila kritika.

ZAGORSKI TRG OD SOBOTE DO SOBOTE

Kakih blagovnih sprememb na zagorskem življskem trgu v zadnjem času ni bilo opaziti. Razumljivo je, da vreme omogoča prispeva k temu, da promet nazadnje. Potrošniki so si zvečina preskrbeli oziromko in kupujejo zato na trgu le take stvari, ki jih doma nimajo.

V zadnjih 10 dneh je opaziti zvišanje cen nekaterih artiklov, in to najc od 24 na 26 za kos, sladkega zelja od 12 na 15 din za kg, zelene solate od 55 na 60 din za kg, jedilnega grozdja od 110 na 150 din za kg in kostonja — v maronih od 80 na 90 din za kg. V istem obdobju pa se je znižala cena čebule, in sicer od 65 na 60 din za kg. V ostalem pa so veljale naslednje cene od sobote do sobote na zagorskem trgu: jajca 25 din (za kos), krompir 12 din, čebula

60 din, sladko zelje 15 din, zelena solata 50 din, jedilno grozdje 150 din, jabolka od 22 do 25 din, suhe slive 240 din, kisle zelje 46 din, kostonja — maron 90 din, čeveta 60 din, orehi v lupinah 120 din, orehi — jedra 500 din, suhe fige 140 din, hruške 45 din, ohrovt 30 din, rdeče zelje 35 din, koleraba 16 din, korenje 16 din in ribe 150 din (vse za kilogram). Na trgu je zadnji teden zmanjkalo svežega paradiznika in zelene paprike. Za letos se bo tako, treba posloviti od teh dveh artiklov.

Naj se omenimo, da je cena mleka ostala tudi še vnaprej nespremenjena in velja slej ko prej liter mleka v mlekarah 32 din. V ostalem pa tudi sicer ni bilo na območju zagorskega občinskega ljudskega odbora opaziti kakih sprememb v cenah.

NAS KOMENTAR

MISIJA MIRU

V tork, drugega decembra se je tovarš Tito s svojim spremstvom ukrcal na motorno ladjo »Galeb« in odplul v dežele Azije in Afrike. Obiskal bo Indonezijo, Indijo, Burmo, Etiopijo, Združeno arabsko republiko, Ceylon in Sudan. Ti obiski bodo še en prispevek Jugoslavije k uveljavljanju aktivne miroljubne koeksistence med deželami z različnimi družbenimi sistemi, prispevek k sporazumevanju in prijateljskemu sodelovanju dežel treh kontinentov.

Vsa Jugoslovanska in tudi mednarodna javnost spremlja tovarš Tita na njegovem potovanju z najboljšimi željami in s prepričanjem, da bo v svoji misli miru spet manifestiral v imenu Jugoslavije in svobodnih dežel Azije in Afrike miroljubne in napredne težnje treh narodov. Na sestankih in pri srečanjih z državniki dežel, ki jih bo predsednik Tito obiskal, se bo brez dvoma močno uveljavila skupna volja izvenblokovskih dežel, da na načelih miroljubne in aktivne koeksistence zgrade nove mednarodne odnose in okrepe svetovni mir.

Dosedanji rezultati tesnega prijateljskega sodelovanja med Jugoslavijo in izvenblokovskimi deželami v Aziji in Afriki so dokaz, kako pomembni so ti stiki za vso mednarodno javnost in za vso svetovna dogajanja. Miroljubna in neodvisna politika teh dežel je doslej

te mlade neodvisne dežele se trudijo, da bi pomoh razvitih držav nerazviti (nesebični pomoči, ki ne bi bila odvisna od takšne ali drugačne politike dežele, ki pomoč sprejema) postala splošno priznana načelo v odnosih med narodi in državami. Na sestankih tovarš Tita z voditelji azijskih in afriških narodov bodo brez dvoma govorili tudi o tem vprašanju in ugotovili, da so takšna prizadevanja mladih neodvisnih držav že obredila prve sadove, ki bodo omogočili nove uspešne akcije.

Ze iz teh nekaj skromnih misli je moč razbrati, kako velik je mednarodni pomen potovanja tovarš Tita. O tem nam priča tudi prvo srečanje našega predsednika s predsednikom Združene arabske republike Gamalom Abdelom Naserjem v Port Saidu. O njem je pisal vsa svetovni tisk ne samo kot o vpludnostnem obisku, temveč kot pomembnem srečanju predsednikov dveh dežel, ki predstavljata v današnjem svetu trdne temelje politike miru in sporazumevanja. O sestanku Tito-Naser so zlasti velike pisali v azijskih in afriških deželah. »Obisk predsednika Tita je napravil globok

vtis v egiptovski javnosti,« pišejo kairski časopisi, »in vzbudil resnično navdušenje tako v uradnih krogih kot tudi v tisku in pri preprostih ljudeh.« V glavnem mestu Združene arabske republike poudarjajo, da tako triumfalnega in prisrčnega sprejema, kot so ga priredili predsedniku Titu, še dolgo ni bilo. Kairski časopis »Al Misr«, piše, da je bil stanelek dveh državnikov korak naprej v prizadevanju za ohranitev miru na svetu. Sirski list »Alef Baas« pa poudarja, da je sestanek v Port Saidu okrepil nacionalno dostojanstvo in prestiž državi, ki so izven vseh vplivnostnih področij, obenem pa »zacementiral solidarnost med narodi Jugoslavije in Združene arabske republike na eni strani, ter narodi Afrike in Azije na drugi strani.«

Jugoslovanski narodi z veseljem spremljajo potovanje svojega predsednika in prepričani so, da bo njegova misija politike aktivne miroljubne koeksistence — edine politike, ki lahko reši svet vojnih strahot in bede — popolnoma uspela in koristila Jugoslaviji, deželam, ki jih bo tovarš Tito obiskal in vsem miroljubnim silam na svetu.

V zalogi še okoli 50 ton krompirja

Po zadnjih podatkih, s katerimi razpolagamo, so kmetijske zadruge Zagorje, Izlake, Milnše in Cernemnik odkupile in prodale okoli 15 ton krompirja. V nobenem primeru ni bilo opaziti preplačevanja dogovorjenih cen. Vse ostali krompir, in to 400 ton, so odkupili potrošniki naravnost od individualnih proizvajalcev, plačali pa so ga po 11 do 13 dinarjev za kilogram. 120 ton krompirja je prodalo trgovsko podjetje »Izbrica« Zagorje po intervencijski ceni 10 din za kilogram.

Potrebe prebivalstva po krompirju so v Zagorju kritične. Pri kmetih pa je še vedno v zalogi okoli 50 ton krompirja, ki je odvečen. Le tega pa žetneje ne prodajajo več, ker je krompir semenaki, in ga bodo prodali v KZ, ker so za te količine pogodbeno vezani. (ma)

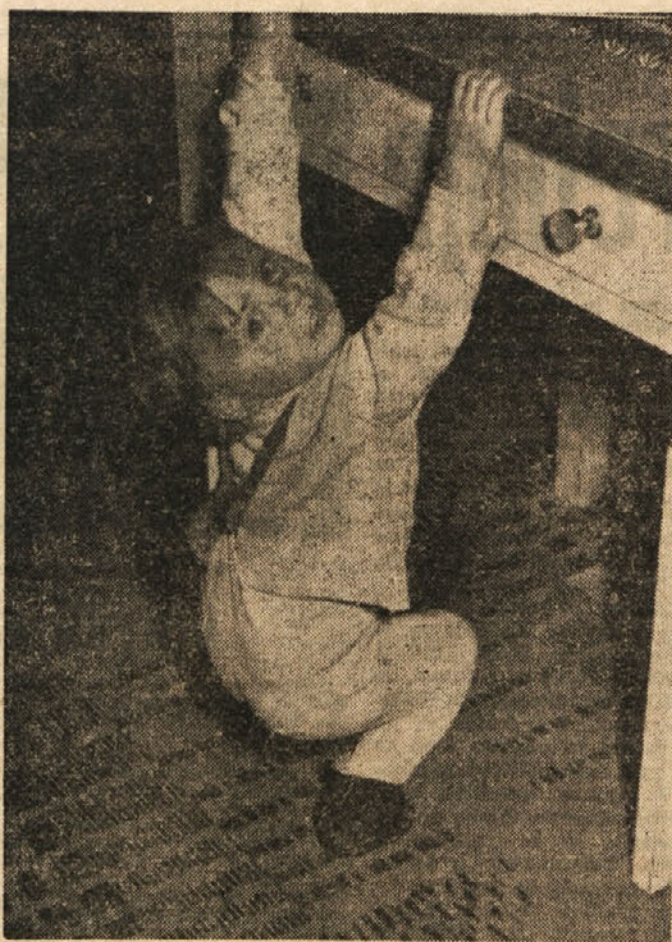
Pogumneje naprej

V mlinski zadrugi sem začel pogovor o trgovini s potrošni-
mi predmeti, ki je še vedno v
sestavu zadruga in je tudi ne
nameravajo tako kmalu izločiti.
Z upraviteljem sva besedovala o
tem, ali je pametno, da so za-
druge ob trgovini. Dejal sem
mu, da zadruga, ki ima jasen
program za bodoči razvoj kme-
tistva na svojem območju, ne
more imeti nobene škode zaradi
opustitve trgovine, ampak kveč-
jemu korist, ker se laže posveti
svoji osnovni dejavnosti. On pa
je bil nasprotno mnenja. On pa
je trgovina koristi izvajanju os-
novnih nalog zadruga, ker omo-
goča stik z zadrugami.

Koliko je stik z zadrugami
preko trgovine koristil mlinski
zadrugi, sva ugotovila pozneje,
ko sva govorila o uspešnih za-
druge pri pospeševanju kmetij-
stva. Zadruga je pridobila 32
kmetov za setev visokodonosnih
vrst pšenice na 13.80 hektarih
zemlje. Od tega odpade precej
na člane upravnega odbora, ki
so se, da bi zadruga izpolnila
vsaj pol načrta, odločili za se-
tev kmetijskih vrst pšenice
vsak na pol hektara. Pri skle-
panju pogodb so se i zadrugi-
niki i zadruga odločili za nižjo
obliko sodelovanja, na nobeni strani
ustreznih pogojev.

Kaj pa načrti za bodočnost?
Zadruga se nima perspektivne-
ga načrta, ker tudi brez tega
ve, da bo prihodnje leto treba
usmeriti vse sile v dograditev
zadrugskega doma. Razen tega
pa bo skušala pridobiti zadrugi-
nike za pridelovanje kvalitet-
nih vrst krompirja. V načrtu
je še nakup motorne sadne
škopolnice, pa še razne tekoče
drobne zadeve, in to je prav-
zaprav vse.

Izrazil sem pomislek, da bi
se morala zadruga odločiti za
drznejši napredek. Nekatere za-
druge si namreč preskromno
zastavljajo naloge za prihod-
nost, zaradi česar napredujejo
ne s koraki, ampak po poljevo.
Potrebno je, da bodo v mlinski
zadrugi pogumnejši v pri-
hodnih akcijah. Zavedati se je
treba, da je kmetijstvo na njem-
nem območju še vedno zelo za-
ostal, kar terjaja še več poguma
v borbi za napredek vase.

Cesa vsega ne poskusijo naši malčki, če jih za hip pustimo
same.

Slavosni simfonični koncert v Trbovljah

SPODBUDNA UVERTURA V NOVO SEZONO

PRIREJEN JE BIL V ČAST 15. OBLETNICI
ROJSTVA NOVE JUGOSLAVIJE IN IZVEDEN 29.
NOVEMBRA ZVEČER V GLEDALISKI DVORANI
DELAVSKEGA DOMA. NA SPOREDU SO BILA STI-
RI DELA: ROSINJEVA UVERTURA K SEVILJ-
SKEMU BRIVCU, WEBROV KONCERT ZA KLARI-
NET IN ORKESTER V F-MOLU (SOLIST ALOJZ
ZUPAN), BEETHOVNOVA UVERTURA K EG-
MONTU IN KONCERT ZA KLAVIR IN ORKESTER ST. 3
V C-MOLU. 1. IN 3. STAVEK (SOLIST PAVEL SI-
VIC) ISTEGA AVTORJA. — PRED KONCERTOM
JE O POMENU PRAZNIKA GOVORIL PREDSED-
NIK SOCIALISTIČNE ZVEZE TRBOVLJE, TOVARIS
SLAVKO BORSTNAR.

Rosini je že po prvih tak-
tih začel v igri, celo pom-
pozni zvočnosti, sigurnih in
jasnih motivih, ritmično točno,
a v prehodnih ponekod harmo-
nsko zabrisan in v fortissimih
delno neubran.

Webrov Koncert za klarinet
in orkester je solist Alojz Zu-
pan odigral z nekoliko prehi-
trim tempom (zadnji stavek),
a veliko muzikalnostjo. Pred-
našanje mladega domačina je
posebno v samostojnih kaden-
cah mestoma že prav bravi-
rozno. Priklupnost te skladbe,
ki je nekoliko razvlečena in za
poslušalce zahtevna zaradi
svoje dolžine in izrazito muzi-
cirajoče narave, pa je v tem,
da sloni na harmonsko-instru-
mentacijskih učinkih, je izra-
zito razpoložljiva in zasno-
vana na ritmični barvitosti.

Posebno sta v tej izvedbi pri-
šla do izraza drugi in tretji
stavek.

Beethovnova Uvertura k Eg-
montu nosi v sebi srž isto-
imenske Goethejeve drame, ki
obrnava tragični propad ni-
zozemskega voditelja ljudske-
ga odpora proti španskim
osvajalcem. Tragičen začetek,
ki ga uvede celoten orkester,
idila osebne naivnosti, ki jo
posredujejo prve violine, usod-
nost v zvokih roga, splošna ne-
jasnost, nemoh osebosti proti
neurejenim razmeram, osebna
nasprotja, negotovost v vodi-
telju samem, ki se prepleta
skoz vsi prvi del, je orkester
posreduje z doslej še neodkri-
to sposobnostjo dramatičnega
prednašanja in dokazal svojo
gotovost in dokončen nivo an-
sambelske igre. Že sama Uver-

tura dokazuje, da je bil Beet-
hoven tudi odlični poznavalec
in interpret zgodovine, kar
razberemo tudi iz njegovih
drugi del.

Beethovnov Koncert za klavir
in orkester je bila najuspeš-
nejša točka večera. Priznani
pianist Pavel Šivic se je z in-
timno komornostjo sproščeno,
a ne pretirano v prednašanju,
izvzorno ujeman z orkestrom in
razvil vse svoje pianistične
vrline ter posredujeval publiko
pravo koncertno vzdušje.

Sporod je bil dobro izbran,
v sebi zaokrožen, dovolj po-
memben in primeren prazniku.
Dirigenta Albina Weingera
odlikuje izreden glasbeni spo-
min, da lahko vodi orkester
brez partiture. V interpretaciji
je poetično slovesen, prijetno
deluje njegov mirni, sigurni
nastop. Koncertno vzdušje je
nepretrgoma raslo od prve do
zadnje skladbe.

Dopoldanski in popoldanski
izvedbi za mladino nisem pri-
sostvovala. Na sporedu je bila
še Mozartova Simfonija v
g-molu, 1. stavek. Po izjavi
mladine, ki je popoldne po-
vsem napojila dvorano, ji je
bil celoten koncert zelo všeč,
zlasti pa si želi, naj bi formal-
na in vsebinska razlaga, s ka-
tero je dirigent tolmačil vsa-
ko posamezno skladbo, ne od-
padla tudi na bodočih koncer-
tih.

Joža Zagorčič

Urarski tik-tak

Življenje brez njih bi bilo dolgočasno. Radi jih
imamo vedno pri roki. Kot barometer uravnava-
vajo vsak naš dan, merijo dobro in slabo od 24 do 24.
Lepo je poslušati njihov tik-tak. Kadar pa ta utihne
nastane v nas nova skrb ...

Poznam »Glorex«, videl sem »Soboso« in poslušal enako-
merno tiktakanje treh »Foreign«.

»Glorex« je moja ročna ura. Na rjavem traku za levim
zapestjem me že četrto leto spremlja skozi dan in noč. Oba
sva se že navadila na tisti pet minut zaostajanja.

»Sobosa« je last uslužbenke F. K. Zadnjič se ji je po-
kvarila osovina. Romala je od urarja do urarja. Pri Z. v
Trbovljah so zahtevali za njeno popravilo 850 din, v Sevnici
pri D. — 450 in pri K. so jo končno popravili za 400 din.

»Foreign« so bile tri povsem nove ure, last uredništva
»Zasavskega tednika«, test njegove nove akcije, ki je zdaj
po skoraj dveh mesecih končana.

Morda bi se nikoli v živ-
ljenju ne srečal s toliko
urami in toliko urarji,
ko ne bi slišal resnične zgodbe
o »Sobosi«. Njena anekdota pa
mi ni hotela iz glave, igriv ra-
čun okoli osovine je bil prehud
tudi za laika na tem področju,
ki pozna le »Glorex« s petmi-
nutno zamudo.

Čez noč sem se začel pazi-
ljeje ustajati pred izločbam
z urami, spraševati o njih, in
v pomenke sem vnesel besede
o neznanem mehanizmu.
1. oktobra so se pojavile na
mizi našega uredništva tri
oglate budilke znamke »Fo-
reign«. Čakali smo na radijski
gong, potem pa so vse tri
hkrati stekle.

Dvakrat 24 ur smo poslušali
njihovo enakomerno tiktakanje
in se tudi na svoje oči prepri-
čali, da so zares nove in na-
tančne.

Naša akcija je lahko stekla.

Izmed treh smo najprej iz-
brali prvo originalno škatlo z
uro, ki smo jo označili Ja-10-1.

Pri urarju na Partizanski
cesti v Trbovljah smo se posta-
vili v kožo tistih potrošnikov,
ki ne štejejo radi denarja »za
mlačko v žakljah« in se pridejo
v njegov »urad« že pred naku-
pom prepricati o vrednosti
blaga.

Pogledal je Ja-10-1 in se za-
nimal za njeno ceno.

— 2.200 din.

— Zelo poceni in dobro.
Boljša je kot tiste, ki so menda
za tisočak in še nekaj
dražje.

R eporter se je spremenil v
nesrečnega lastnika na-
gajive budilke. Prosil je
za hitro popravilo, ker že čez
nekaj dni odpotuje iz Trbovelj.
V urarski delavnici Z. na Ulici
1. junija so razumeli njegovo
stisko in mu obljubili hitro
uslugo.

Njegova ura je bila potrebna
generalnega popravila. Zanj je
tri dni pozneje odšel 420 din.

Ja-10-1 se je spet znašla na
Partizanski cesti.

- Je to nova ura?
- Stara.
- Ali je kaj narobe?
- Ne nič.
- Veljala je že 450 din po-
pravila.
- Zakaj?
- O, presneto. veste kakrat
je res toliko nekoliko motno!

Izjava v drugi verziji, v luči
solidarnosti za obrtniškega ko-
lega (?)

a-10-1 spet enakomerno
in natančno tiktaka.
— Ura se je ustavila.
Kdaj lahko pridem ponjo?

Budilka A. M. se je priklju-
čila vrsti ur, ki so bile že
zbrane za »operacijski poseg«
na polici urarja B. v Sevnici.

Dolgo smo čakali na glas iz
Sevnice.

A. M., ki je postal navidezni
lastnik naše Ja-10-1-se je tri-
krat zastoj namenil do urarja,
ki se je unese pri delovnih
načrtih.

Končno: uboga »Foreign«.
Imela je za 750 din napak, zato
je tako lepo tekla!

Kot da tako velike časti ni
prenesla. Že dan po popravilu
ji je počilo pero. Spet je ro-
mala nazaj k B. Njena cena se
je zdaj povzpela preko tiso-
čaka.

Reporter je postal pred
čiml pred katerimi je tital
drobnogled, Krčn s pokvarje-
no budilko. Skrbno jo je omo-
taval iz papirja. Bil je v breži-
ški urarski delavnici.

— Pa je mogoče, da ta ura
ne gre.

Seveda, ne gre. Takoj ko
steče, že, toda potem se usta-
vi, sem se branil.

— To je nemogoče. Videj je
čisto nova!

— Ni ravno nova, sem še
naprej vztrajal.

Vzel jo je v roke in jo na-
tančno ogledoval. Potem jo je
začel navijati. Navijal jo je
navijal. Poslušal.

— Seveda, navijti je treba, pa
gre! Morda jo premalo navija-
te? — Odprl jo je in opazoval
mehanizem. Potem spet zapri
in tipal kazalca in ju nekoliko
pripognil.

— Izvolite, mora iti! Saj je
nova ura. Če bo vendarle na-
gajala, pridite spet.

— Nič ne stane!

V brežiški urarski delav-
nici sem prvič doživel,
da si je urar Ja-10-1 še
pred sprejetjem ogledal in —
navil.

Urarji ne izdajajo potrdil o
plačilu. (Oboje naših smo do-
bili pri Z. in pri B. na izrecno
zahtevo. Izpolnjeni so bili po-
vršno.)

Ne drže se rokov.

Zdaj je »Foreign« Ja-10-1
spet na mizi v redakciji. Obe
ostali budilki sta nedotaknjeni
tu zraven. Dovolj je njena tri-
kratna meritev sveta, ki se
nam je predstavil.

Lepo bi bilo, ko bi imeli
povsod Brežice.

Odpadlo bi nezaupanje
ljudi.

Ne bilo bi zgodbe o »So-
bosi«.

In »Foreign« Ja-10-1 bi lahko
merila samo čas ...

Ja. Koprive

Tudi v Radečah so dobro volili

Na področju občine Radeče
je bilo ob nedeljskih volitvah
v odbore SZDL zelo razgibano
in živahno. Kljub temu, da so
nekateri osnovne organizacije
volile slabše kot običajno, je
končni odstotek udeležbe v ce-
lotni občini 97 odstotkov. Od
že vpisanih volivcev 4.671 po-
številu se je dodatno priglasi-
lo še 47. Na področju posa-
meznih osnovnih organizacij
so volili najbolj Radeče 98
odstotkov, Podkum 96,22 od-
stot., Loka 95,4 odstot., Dole
pri Litiji 93,85 odstot., Zidani
most 96,6 odstotkov. 100-od-
stotno so volitve zaključili v
Goreljah, Dobravi, Žebniku,
Močilnem, Jagjenici, Pod-
kraju in v Razboru. Najslab-
še je bilo v Svibnem, kjer je
znalast odstotek udeležbe 63,1
odstot., in v Vrhovem s 76,1
odstotki.

VIDELI SMO RDEČO KAPICO

Pravilni svet je neizbrpna za-
kladnica motivov za odrasle in
otroke. To so tiste bajne polja-
ne, kjer praviloma zmaga D-
bro in propade Zlo. Kdo od nas
se ne spominja, koliko pozitiv-
nih in v najglobljem bistvu naj-
toplejših čustvenih vzgibov smo
doživeli prav ob pravilnih in ob
naivno sladki problematiki nje-
nih junakov?

Tam je vse tako resno, je vse
na svojem mestu, je priručno in
iskreno. Smeh je tam odredujoč.
Nikakih dvomnosti ni, nikakih
življenjskih resnih bodic, nobenih
nerazumljivih vprašanj. Motivov pa,
ki so nam bili na izbihi, se vse
življenje radi spominjamo in jih
predajemo iz roda v rod. Otrok
je obnovljena pravilica ljubeča
in bliska kot nova, uživa jo v po-
novljenem in potrjenem lastnem
spoznanju.

Režiserka Svohebo-Center, Ge-
ni Rakova, je z izvedbo preve-
dene in predelane Nazorjeve Rde-
če kapice (Miklo Rak) dokazala
odlično poznavanje mentalitete
otroka zgodnje šolske dobe, po-
novno oživila svoj izredni
smisel za pravilno neposrečeno-
st, in ne nazadnje: priznala neiz-
meren pedagoški etos, ki jo vodi
pri tovrstnem ustvarjanju že dol-
gi dvajset let.

Dvajset let. Dvajset let gleda-
liškega dela. Dvajset let dela z
otroki v gledališču. Dvajset let
polg rednega poklica in vseh
dolžnosti sodobne zaposlene že-
ne in matere, dokazuje izredno
prizadevnost in ljubezen in v po-
gostih amaterskih pojmovanj za
zelo sodobnega človeka nevsak-
danjske vitalnosti in skoro never-
jeten entuziazem.

V Nazorjevem delu je nov li-
lovčev sin Ivo, ki pošlje za šalo
Rdečo kapico k babici samo zato,
da bi jo srečal volk in jo pre-
straši. Ko se zave možnih po-
sledic svoje igrive napake, se
odpravi za njo in jo v očemom res-
rešita, a — mrtvo. Toda že je tu
dobra vila, ki jo obudi k življe-
nju, volk pa je mrtev in ne bo
nikoli več vznemirjal gozdne do-
le.

Režiserka je izbrala vse pravi-
lne motive do skrajnih mož-
nosti, pravilno dvignila raven igre
v pretrano pomembnost, uspe-
la napraviti iz mladih igralcev
otrok (od katerih ni bil nobeden

starejši od 12 let) do izredno pre-
pričljive interpretacije pravilnih,
ne standardnih upov, temveč
polnovrednih izoblikovanih otroka (tj. u-
tega, da predstavlja pojem, na-
rušila, ki si jo želi vsa družba,
a se marškomu ne posreči v je-
ljenju niti enakega, saj nas v pre-
sojanju ne zavade misli, da te
like že dolgo poznamo. Prav
je za režiserja nazorjeva ovira, ki
jo mora premostiti in režiserki
kakovi je to uspelo, zlasti v je-
nih otroku vlogan rdečo kapico
(Irena Ivančič 8 let) in Iva
(Breda Čehovar 8 let).

Tridesetletni ansambel je vo-
dila režiserka preko vseh čer
pravilice, ob kateri odrasli toli-
kokrat zdrsnemo v površnost in
celo v banalnost, tako visoko, da
je predstava upravičeno uvršče-
na v redni domači abonma. Ne-
razumljivo pa je, da se odrasli
sodelujoči niso bolj potrudili in
se je šepetalka v vlogi lovca pre-
več uveljavila. ... Divja lovca
(Vilj Amersek in Marijan Novak)
pa sta razen nejasne izgovorjave
zapustila najboljši vtis. Ostale
vloge odraslih niso prešle nivoja
že znanega.

Posebe, je treba omeniti sicer
standardno, a okusno in bogato
sceno Antonia Svagelina, ki jo
je luč Vinka Kovačiča dostojno
podčrpal. Nesprejemljivo pa je
detal slike Krizanega v prvem
dejanju. Tudi v dialogih bi se
bilo možno ogniti temu zastarele-
mu atributu. Jezik otrok je bil
brezhiben, česar pa žal ne more-
mo trditviti za odrasle. Glasbena
pridoba Jožeta Skrinjarja je v
premierski izvedbi učinkovala
nekam medlo in površno, čeprav
zelo pevna in se ne dopušta re-
zalne presoje. Plesni vloži Iva
žarčeve so bili ustrezni, mestoma
celo duhoviti, a premalo izraziti
v dogmatnosti.

Prepričana sem, da je prav, če
na svojo pest izrečem iskreno
zavhalo trboveljskih starejših re-
žiserki, ki je pripravila tako
svežo, barvito, kvalitetno in ne-
vsipljivo vzgojno delo našim naj-
mlajšim gledalcem — našim otro-
kom. Tistemu šopku rdečih nje-
gljivov se pridružuje naša misel
za njeno osebno zadovoljstvo in
zdravje za željo, da bi ji gledal-
ški kolektiv, v katerem dela, nu-
diti najdelejšne pogoje za na-
daljnje ustvarjanje.

Joža Zagorčič

S potovanja po Angliji

Skice z otoka

S postaje Pariz-Lyon sem moral priti na po-
stajo Pariz-Nord, kajti od tam sem imel zvezo za
Calais. To mi je vzelo tudi nekoliko časa in na
žalost nisem utegnil priti do Eifflovega stolpa.
Pred postajo sem sedel v neki restavraciji, pil
Coca-cola, in gledal vrvenje ljudi. V Parizu je
mnogo črncev, Indijancev in drugih rasnih zastop-
nikov. Človek sreča dosti voljakov različnih rodov,
med njimi sem videl tudi pripadnike znamenitih
in poznanih padalcev.

Postaja je bila mravljišče. Bilo je videti, kakor
da ljudi nikoli ne zmanjka. Oko se ob pogledu na
pisane obleke in kovčke polagoma utruja in človek
je vesel, ko da prometnik znamenje za odhod
vlakla. Odpeljal sem se v smer proti Boulogneu,
kjer bom mogoče ujel zvezo za Calais. Vlak je
ekspresni, vagoni pa so slabši kot pri nas. Ko smo
se odpeljali iz postaje, sem v daljavi zagledal
Eifflov stolp, ki je kmalu nato izglinil za silue-
tami hiš.

Na vlaku so bili sami Francozi; to se nanaša
za moj kupé, in tu sem sprevidel, kako nemogoče
je govoriti, če nekega jezika ne znaš. Nekaj stva-
ri, ki jih človek zna povedati, se hitro porabi, po-
tem pa postane dolga in samo še kimaš in se
priznava neumeščaj, če silijo vate. Zraven mene je
sedela neka ženska s hčerko, doma iz Amiensa.
Ta mi je povedala, da zna rusko, ker je Rusinja.
In je bila zelo vesela, da je imela priliko govoriti
svoj materinski jezik. Pravila mi je, kako nered-
no ji je bilo, ko je bila na ruskem konzulatu z
željo, da bi dobila dovoljenje za potovanje v do-
movino, ker je bil uslužbenec konzulata z njo pre-
tirano uradno hladen. ... Na srečo sem v Bou-
logneu dobil zvezo za Calais, in sicer sta bila to
samo dva vagona motornega vlakla, ker je bilo
zelo malo ljudi. Pozno ponoči sem prispel do za-
želene postaje. Ljudje so se razšli, mene pa je
spečete prebudili nek svetilnikov je tu in tam pre-
sekala temo. Mimo mene so prišli trije francoski
obmejni voljaki z brustrelikami — pravo partizan-
sko vzdušje.

Na cesti, ki drži proti obali, sem dohitel mla-
dega Italijana in njegovo prijateljico, ki sta se
mučila s težkimi kovčki v smeri Calaismaritime.
Ker je do omenjene postaje skoraj tričetrt ure
hoda, nam ni preostalo nič drugega, kot najeti
taksi, ki nas je odpeljal na postajo, kjer ni bilo
žve duše in smo nemoteno čakali na poroč nove-
ga dne.

Neki čistilec, ki je pometal po postaji, je drugi
dan zjutraj povedal, da odpelje ladja za Dover
še ob dvanajstih, in to je bila edina pravilna
informacija, kajti v Parizu mi je v uradu za infor-
macije služboval uradnik poljsni, da bom imel
zvezo že zjutraj. Res je, da je odpeljala ena ladja
prej, toda ta je bila samo za tiste, ki so bili last-
niki kakave prevoznega sredstva, kdor pa je pri-
šel brez avtomobila, ta je moral počakati na drugo.

Ker je bilo še čas, sva se z italijanskimi pri-
jateljem odpravila na kratek izlet v Calais — njego-
va prijateljica pa je na postaji čuvala našo pri-
lago. Mauro — tako je bilo ime mlademu Italijanu
— mi je pripovedoval, da ga skrbi, če bodo An-
gleži sploh pustili vstopiti v Anglijo, ker gre tja
na podlagi turistične vize in ima na žalost samo še
358 lir denarja in nič več. Res je, da so takšni
turisti povsod nezaželeni in potolažili sem ga, da
ga Angležji morebiti niti ne bodo spraševali, ko-
liko valutnih dragocenosti, namerava pustiti v
Združenem kraljestvu. On je bil prej leto dni v
Svici — pri Italijanih je že tako, da morajo iskati
kruh v inozemstvu, ker ga je doma za sedaj še
premalo — toda ko mu je Licia, to je njegova za-
gledala večja zaročenka pisala, da namerava kot
gospodinjstva pomočnica nastopiti službo v Enfield-
u v Angliji, je službeno mesto zapustil, si pre-
skrbel turistično vizo (v Italiji to najbrž ne bi
uspelo) in je odšel z njo v smeri proti Angliji.

V Calaisu sva se sprehajala po ulicah in gle-
dala izložbe. To delajo večinoma vsi tuji po vseh
državah — domačini jih pa občudujejo ali pa igno-
rirajo. V neki restavraciji sva spila vsak čašo pi-
va. Ker sem imel oblečeno »la lepos srajco, se na-
taka nikakor ni mogel prenehati klanjati in spra-
ševati, kaj vse bi se želela. Celo jedilni list nama
je vsilil, pogrnil z novim prtom mizo in posadil
med najini steklenici pisano vazico s cvetjem. No,
pri takšnem natakarku človek ne more biti tak-
šen skopuh, da mu ne bi dal nekaj napitnine,
sploh še, če si tuje.

Calais je obmejno francosko mesto. Prebiva-
cev ima okoli 50.000. Od tega pristanišča pa do
Doverja je 38 km zračne linije, in tu je najbližja
ladjska pot za angleško celino. Mesteca ima nekaj
tovarn, videti pa je, da si večina prebivalcev po-
lišče zaposlitev v pristanišču, ki je precej veliko in
pa na morju. Od vseh zgradb je bila zanimiva
predvsem katedrala in pa nekoliko slikovitih hiš,
katerih stil bi bilo težko določiti.

Ob enajstih dopoldne smo šli na kontrolo po-
tnih listov in priljage. Francozi se niso dosti bri-
gali, kaj kdo nese s seboj in gledali niso priljage
(to delajo večinoma vsi cariniki), pač pa so paz-
ljivo opazovali poteze obrazov, kajti carinik mora
biti dober psiholog in po vedenju potnikov lahko
uspešno ugotavlja, kdo je sumljiv in kdo ni.

Na ladji, ki je bila francoska, je bilo mnogo
potnikov, in to v pretežni večini Angleži, ki so se
vračali z dopusta, ter Nemci in Italijani, ki so
odhajali na posel v Anglijo. Videl sem, kako po-
strani so francoski mornarji in uslužbeneci gledali
na Italijane, in kako zelo vpludni so bili z Angle-
ži. Na žalost se povsod po svetu opazi, da ljudje
spoštujejo samo tiste, ki imajo mnogo denarja in
noben skoraj ne vpraša, kdaj, kje in kako pride
kdo do kupa denarja.

Četiri čez dvanajst je ladja dvignila sidro in
ponosno zarezala v valove doverskega kanala. Na
bregu je stala kopica nosačev priljag in reže se
mahala tistim gostom, ki so imeli dosti priljag.
Morje je bilo nekoliko razburkano in nekaterih
se je lotevala morska bolezen — mene pa dolgo-
časje. Neki Nemec je z roko pokazal smer in dejal:
»Poglejte, to je Atlantski ocean!« Na odprtem morju
smo se srečali z angleško ladjo, ki je peljala iz
Doverja v Calais, in Francozi so jo na slavnosten
način pozdravili preko mikrofona, razen tega pa
sta tudi obe ladji za minuto razvili svojo zastavo.

Pred prihodom na angleško ozemlje so zastop-
niki angleških obmejnih oblasti že na ladji razde-
lili vprašalne listke, na katerih je moral vsakdo
napisati, kakšen državljan je, kam potuje in za
koliko časa. Ta procedura je zelo pametna, ker
skrajša delo obmejnih organov na angleški celini.

Meni je šele nekoliko obojavljajoče in z ob-
čutkom velike odgovornosti udaril pečat v potni
list, na podlagi katerega sem imel dovoljenje za
dvomesečno bivanje v Angliji, in to v študent-
skem campu. Italijanskemu prijatelju pa uslužbe-
nec sploh ni dal nobenega žiga ter mu vzel potni
list in dejal, da se bo zadeva reševala šele v pri-
stanišču, ker če neki izemec nima denarja in
tudi ne garantnega pisma o

HALO, 91!

Začne se beseda o napadu urzi pri sedenju. Kdaj se je že treba naučiti pravilno sedeti?

Ze v najmlajših letih je treba otroke učiti pravilno sedeti, v času šolskega pouka pa jih je treba na to še posebej opozarjati. Ni priporočljivo sedeti s prekrščenimi rokami, okoli prsi, ker močan pritisk na prsni koš ovira pravilno dihanje, od težine rok pa se hrbet zgrbi. Da bi si olajšali sedenje, otroci navadno upogibajo hrbet in si prekršče noge. Posledica takega sedenja je nepravilna stid. Tudi v pisarni je treba pravilno sedeti. Zlasti velja to za žene, ki delajo v zaprtih pisarniških prostorih in izgubljajo svežino obraza zaradi pomanjkanja zraka in nepravilne cirkulacije krvi. Noge postavijo težke, koliki se širijo, prsi pa od dolgega sedenja postanejo mehke. Pravilno sedenje pri delu, posebno zračeno prostoro, obvezni sprejmi po svem zraku so ženskam porok, da bodo ohranile prvotno rast telesa in normalno funkcijo organov.

Upanju, da ste si ogledali jugoslovansko nemško kladujski film »Dalmatinska svatba«, se obračam na vas s prošnjo za oceno. — B. R. Trbovlje.

Skoda besed. Pač pa ne bi bilo nobene škode, če tega filma v Jugoslaviji ne bi videli.

Kot kmetovalca me zanima, kakšnih najučinkovitejših sredstev se po svetu poslužujejo za odkrivanje rastlinskih bolezni. Upam, da pričakam odgovor. — Z. F. Bizeljsko.

Zahvaljujoč se različnemu oddeljanju infra rdečih žarkov zdravim in bolnih rastlin, lahko iz zraka odkrijejo njive in polja, ki so okužene s te ali ono rastlinsko boleznijo. Zato v našem stadiju okužbe. Prve poskuse so strokovnjaki opravili na umetno okuženih žitnih poljih, zatem pa so svojo metodo izpopolnili s proučevanjem naravno okuženih polj. S pomočjo natančnih fotografskih kamer in s kombiniranjem štirih različnih filtrov, snemajo njive iz letal, filme v barvah pa pregledujejo kmetijski strokovnjaki. Tako lahko odkrijejo različne bolezni na pšenici in koruzi, kakor tudi nekatere virusne bolezni na ovsu.

Svoj čas ste v vašem časniku objavljali v posebnem kotičku geslo: »Ne pozabite, da je vsak naročnik zavarovan!« Ali niso naročniki tega časnika tudi niso več zavarovani proti nezgodam. — J. P. Zdoie.

Uprava se je po temeljitih premislekih odločila opustiti to zavarovanje. O tem smo naše bralce pred časom tudi obvestili. Do tega sklepa je prišla zaradi precej visokega denarnega zneska, ki ga je plačevala v ta namen. Zavarovanje svojih naročnikov so opustili domala vsi časopisi.

Iz Jevnice

V enem mesecu — tri smrtne nesreče. — V času, ko so polagali nov tir na progi Laze — Kresnice, so se v enem mesecu dogodile tri smrtne nesreče v območju Jevnice. Od teh sta bila dva delavca, ki sta sodelovala pri delih. Zadnja nesreča pa se je pripetila na dan, preden so odprli progo po obeh tirih. Ponesrečenec je bil 25-letni Ivan Umek, grogovni delavec, doma iz Juvanjice med Zalogom in Colem. Vlak mu je prizadel več smrtnih poškodb.

Po komisijemskem ogledu so ga s furgonom prepeljali proti Ljubljani.

Oč Litije do Hrastnika

● LITJA — Na litijskem področju deluje 10 Svobod. Na obnem zboru občnega sveta Svobod in prosvetnih društev so delegati kritično pregledali svoje dosežke in se pogovorili o težavah, ki so bile ovira pri doseganju delu.

Vsa društva se bore z gnojnimi problemi. Mnogokje nimajo osnovnih pogojev za kulturno-prosvetno udejstvovanje ali pa so prostori premajhni. Na področju litijske občine občutijo pomanjkanje pevovodij. Marširke bi radi prepevali. Samo v Litiji se je prijavilo v nov pevski zbor 80 mladih ljudi, kar je dobro znamenje velikega zanimanja za to vejo umetnosti. V Litiji sami se lahko pohvalijo še z dobro godbo na pihala in z lepo knjižnico. In v okolici? V Gabrovski so uredili oder, v Kresnicah bo spet začel delati pevski zbor. 21. decembra bo gostovala v Litiji ljubljanska Opera s »Prodano nevesto«, v okviru prireditve v postavitve občinskega praznika pa bodo nastopili tudi pevski zbor iz litijske občine, na pomlad bo v Jevnici občinski pevski festival. — Na področju litijske občine bo treba izboljšati še izobraževalno dejavnost.

● ZAGORJE — Zagorskim potrošnikom, ki kupujejo blago v prodajalni trgovskega podjetja »Izbira« v Toplicah, lahko sporočimo prijetno vest, da se je uprava podjetja odločila urediti izložbe in vrata v tej poslovalnici. S tem bodo Toalice spet pridobile svojo vnanost. — Po reorganizaciji trgovin v kmetijskih drugih je Poljsnik ostal brez trgovine. S tem pa — razumljivo — niso bili zadovoljni potrošniki, ki so morali kupovati blago in druge življenjske potrebščine drugod. Zdej bo v Poljsniku odprlo svojo poslovalnico trgovskega podjetja »Tisje« iz Smartnega pri Litiji. — V prosvetnem društvu v Kolovratu je trenutno včlanjenih 30 včlanih, med njimi kar 26 mladincev. Imajo dramsko sekcijo in pevski zbor ter knjižnico. Skupaj z gasilci grade dvorano. Razen prostorov pa si društvo želi tudi pevovodje.

● TRBOVLJE — Mimo osrednje proslave dneva republike v Delavskem domu so pripravili na večer pred praznikom slovenske akademije tudi v domu »Svobode II«

Izlaška mladina se prebuja

Ze dalj časa ni bilo opaziti nobenega dela izlaške mladine. Številni mladinci bi radi delali, a niso imeli svoje organizacije. Zanimajo sem se za mladinsko organizacijo in ugotovili, da že leto dni ne obstaja več. Stari odbor se je namreč razformiral, a novega niso izvolili in tako je delo zastalo. Krivdo za to je treba pripisati staremu odboru in vsem članom, ki niso bili sposobni iz svojih vrst izvoliti aktivnega odbora. Grajatj pa

To in ono iz hrastniške občine

Ustanovitev akademskega kluba. — Na pobudo občinskega komiteja LMS so 1. decembra v Hrastniku ustanovili samostojen akademski klub. Občinski komitej LMS se je za ustanovitev tega kluba zavzel tudi zato, da bi študentska mladina v hrastniški občini spoznavala nekatere občinske probleme, o njih razpravljala in jih skupno z ostalimi organi družbenega upravljanja tudi pomagala reševati.

Ustanovitev kluba je pomembna tudi z avtoriteto tega, ker bodo hrastniški visokošolski najstnejsi sodelovali z mladinskim vodstvom in pomagali pri organizaciji politično-ideološkega dela v mladinskih aktivih. Poglavitna naloga kluba, ki šteje zdaj okrog 25 članov (namerava pa vključiti kot izredne člane tudi srednješolce), pa bo predvsem spoznavanje družbe-

nega življenja hrastniške občine.

Se 135 novih članov Ljudske mladine. — Na hrastniški občinski mladinski konferenci so sprejeli vrsto konkretnih nalog za bodoče delo. Med drugim so sklenili pritegniti v svojo organizacijo vse tiste mlade ljudi, ki še niso člani mladinske organizacije. Ta sklep so izpolnili pred nekaj dnevi, ko so sprejeli v mladinske vrste 135 članov in članic. Hkrati so ustanovili na novo tudi troje mladinskih aktivov.

Začetek zborov volivcev. — Te dni se pričenejo v hrastniški občini zbori volivcev. Medtem ko bodo po vaseh ljudje največ govorili o delu krajevnih odborov, bodo v dolini razpravljali o delu svetov potrošnikov, govorili pa bodo tudi o reorganizaciji trgovske mreže in gostinstva. (v)

dokazuje, da je treba izvoliti nov, sposoben in delaven odbor, ki bo znal mladince in mladinske pritegniti k delovanju. Treba bo pokazati, da je tudi mladinska organizacija na Izlahah sposobna izpolnjevati svoje naloge in doseči uspehe. Vsa društva, ki že obstajajo, bo treba okrečiti z novimi člani in jim postaviti tako vodstvo, ki jih bo vodilo k uspehu in napredku. Stara mladinska organizacija je bila okrnjena in nepopolna, zato moramo težiti za tem, da se bo vsa izlaška mladina vključila v to organizacijo. Izvoljen je bil v ta namen začasen odbor, katerega mandat bo trajal do ustanovnega občnega zbora, ki bo v kratkem. Na občnem zboru pa bo treba izvoliti nov, sposoben in aktiven odbor. Načrti, ki smo jih že napravili, so lepi in jih moramo uspešno izpolniti.

Vsa društva v kraju je treba povezati z mladinsko organizacijo. Aktiv mladih združnikov na Izlahah je bil sicer že pred meseci ustanovljen, vendar pravega uspeha še ni bilo opaziti. Treba ga bo še okrečiti z novimi člani in ga v okviru mladinske organizacije uspešno voditi.

Tudi na kulturnem področju bo treba marsikaj storiti. Dramska sekcija sicer v kraju obstaja, a je pre malo delavna. Ustanoviti nameravamo nadalje tudi tamburaški in pevski zbor. Prav tako je za izlaška dekleta in mlade gospodinje v pripravi kuharski in šiviljski tečaj, za

katerega je opaziti precej zanimanja in veselja.

S težavami se bori tudi telovadno društvo na Izlahah, in to zaradi pomanjkanja raznih športnih rekvizitov. Toda ob večjem prizadevanju bi bilo mogoče tudi z rekviziti, ki so na razpolago, ustvariti malo več športnega življenja. V organizaciji bo treba uvesti malo več discipline in samoiniciative, pa bo uspešno delovala.

Vključiti bo treba disciplinirane in aktivne mladince, saj le ti bodo lahko vodili LMS k uspehom. Treba bo dokazati, da je LMS organizacija, ki združuje mladince in mladinke, jih navdušuje za smotno delo in jim nudi tudi možnosti za osebnostni in splošni napredek. — Z dobrim odborom mladinske organizacije in z uresnitvijo našega perspektivnega načrta bomo dokazali, da smo tudi izlaški mladinci delavni in sposobni ustvariti tako mladinsko organizacijo, ki nam bo lahko v ponos.

F. P.

Občni zbor Društva učiteljev in profesorjev v Sevnici

ŽIVAHNA DEJAVNOST

Pred kratkim so se v polnem letu v občinskem poročilu občine Sevnica v združenem domu na Blandi, da položaj obratov svojega dela v preteklem letu. Zbor so počili s svojo navzočnostjo tudi predsednik občine, najstarejši pedagog v občini, župan občine, župan Sevnice, župan občinskega sindikalnega sveta in zastopnik republiškega odbora Društva učiteljev in profesorjev.

Obračun o enoletnem plodnem delu je postal v občinskem poročilu. Predsednik društva Janko Bera. Dotaknil se je vseh perečih skolskih in učiteljskih vprašanj in prikazal prizadevanja, da bi šolstvo v občini Sevnica reformirali v smislu zahtev nove šole. Nakažal je tudi problematiko, ki jo je odbor prizadeval reševati tako v korist učence in mladine kot učiteljskega. Pohvalil je tesno in uspešno sodelovanje z upravno oblastjo ter se zahvalil za razumevanje, ki je bil učiteljsko nalogo. Tudi stik z občinskim sindikalnim svetom je bil v dobo hvalevredne. Poročal je o delu za strokovni dvig članstva, zlasti mlajšega, ki stoji pred strokovnimi izpiti. Zanje so uvedli poseben tečaj, ki se ga pa zaradi terenskih težav niso mogli vsi udeleževati. Društvo šteje 90 članov, od katerih jih 55 odstotkov še nima strokovnih izpiti. Povprečna starost osebja znaša 35 let. Zahvalil se je svetu za šolstvo, ki je z denarno podporo pripomogel, da se je veliko število članstva udeležilo tečaja in poletnega izleta v Dubrovnik.

Predsednik se je zahvalil za letošnje službovanje in za iskreno sodelovanje JOZETU KLADNIKU, upokojenemu šolskemu upravitelju in sedanjemu upravitelju vajevalske šole v Sevnici, in mu iskreno čestljal za lep jubilej z željo, da bi še dolgo deloval v korist naše domovine. Tudi predsednik občine je počastil delo šolstva in mu v imenu občine izrek čestitke in zahvalo. Oba sta mu izročila darilo, nato pa je vidno gumenj sprejeli jubilej, ki je, skromen, kot je bil vedno, označil svoje delo le kot dolžnost. »Deloval sem petdeset let v šoli med mladino in med ljudstvom, in to z veseljem!« je izjavil. Prisrčno je nagovoril šolstvo in vlogo učitelja v sedanjih družbenih stvarnostih, ko naj bo pouk iz življenja za življenje

Ko sta zakonca Kreže proslavljala zlato poroko

V njun spomin...

Pretekli mesec so se v Hrastniku za vedno poslovili od tovarisa JOZETA KREŽE s Kovka. Komaj tri leta je od tega, ko je žele skupaj s svojo družico Janko praznovati zlato poroko v občinskem ljudskem odboru v družbi prvoborcev Jakopiča in Jeriča ter predsednika občinskega odbora SZDL Hrastnik, tov. Jožeta Klanjskega, in znane aktivistke Janke z Dola. Tri leta je minilo, ko sta ta dva zakonca s Kovka ponovno potrdila svojo zakonsko zvezo — a danes ju ni več med nami. Oba sta v kratkem času zapustila Hrastničane. — Oba sta imela sedem otrok, ki sta vse

vzgojila v naprednem mišljenju. Sinovi so sodelovali v NOV in tudi pri tej družini na Kovku, pri spodenem Završku, je bila znana partizanska javka. Partizani so imeli tamkaj svoje zatočišče, kjer so se lahko skrijali in tudi dobili potrebno pomoč. — Sinovi in hčerke te napredne družine so danes vsi vključeni v gradnjo socialistične domovine in izpolnjujejo poslanstvo, za katero sta dala svoj prispevek tudi zakonca Kreže. Že v Jera Kreže, ki ju ni več med nami — a njuni sinovi in hčerke, vnuki in vnukinje bodo uživali sadove naše socialistične revolucije.

Vipotnikovi mami v spomin

Vsi tisti, ki smo jo poznali — Vipotnikova mama — kar verjeti nismo mogli, da je za vedno odšla iz naše srede. Saj nismo niti slutili, da se je jo šla zavratna bolezen, priklenila na bolniško posteljo in lednjik strla. Nič kolikorkrat smo jo v tistih zadnjih dneh videli hiteči po cesti, kot da bi se ji mudilo opraviti kak največ za svoje drage in za mnoge druge.

Vipotnikova mama je bila ena izmed mnogih delavskih žena in mater, ki likdar ne poznajo po čitka ne priidha. Kot mnogim drugim delavskim ženam, tudi njej življenje ni bilo radodarno, vendar vedo tisti, ki so jo poznaali, da si nikdar tarnala ali celo pričakovala kaj več kot vsakdanje skrbi, delo in spet delo. Tudi zdaj na starost ni hotela mirovati, saj smo vedeli, da je jubilejno opravila dele poverjenice Prešernove družbe, in da je mnogo njej sorodnih delavskih žena pridobila za zveste naročnike Prešernove družbe oziroma lepe slovenske pisane besede. To delo ji je bilo v veselje in dolžnost hkrati, zavdajajo se, koliko lahko pomeni dobra slovenska knjiga za vse tiste, ki se željo po njej.

Vipotnikovo mamo pa so poznale žene kot aktivno delavko v ženskih društvih in v organizaciji Socialistične zveze. Če je le utegnila, je prišla med zbrane žene in jim s svojimi bogatimi življenjskimi izkušnjami rade volje nasvetovala in pomagala opraviti to ali ono delo. — O njenih zadnjih polih spremljala nepregledno množica Zagorjanov izkazujoč ji na ta način spoštovanje. Poslovila se je tisto, skoro nenadoma odšla k zaslužnemu počitku.

JAVNA ZAHVALA PFERNOVI DRUŽBI

Prešernova družba iz Ljubljane je obvestila DPD »Svobode« Zagorje, da je namesto venca na grob svoji zvesti sodelavki Vipotnikovi mami darovala društvo »Svobode« 3000 din za pospeševanje kulturnoprosvetne dejavnosti.

Upravno vodstvo DPD »Svobode« Zagorje

M. V.

Zagorska kronika

Občni zbor sindikalnih po-drušnih gredo h kraju. — Ponekod so bili občni zbori dobro pripravljeni, zato so tudi dali odgovor na vrsto najrazličnejših vprašanj, hkrati pa so bili zastavljeni mnogi važni sklepi za poživitev dela. Žal je bilo v tem času tudi precej slabih občnih zborov, na hitrico pripravljenih, z dokaj površnimi in bledeji poročili, zato na teh občnih zboreh tudi razprave niso bile najboljše. Sicer pa bo o vseh teh slabostih verjetno najbolj tehtno poročal občinski sindikalni občni zbor, ki bo predvideno v prvi polovici januarja prihodnjega leta.

Zaključek dramskega tečaja v Zagorju. — Pred dvema mesecema se je v Zagorju začel dramski tečaj, ki ga je organiziral okrajni svet »Svobode« in prosvetnih društev iz Ljubljane. Tečaj so obiskovali odrski igralci iz Hrastnika, Trbovelj, Zagorja in nekaterih zagorskih vasi. Kljub temu, da so tečajniki v tem času pridobili precej znanja za poglobljeno amatersko delo, ne moremo mimo slabe udeležbe. Morda bi kazalo prihodnja leta bolj razmisлити, če ne bi bili podobni tečaji primernejši v kakem drugem letnem času, kajti v jeseni se v vseh zasavskih društvih prične redno delo. Tečajniki bodo za zaključek priredili avdicijo na Lokah in Zagorju, na kar Zagorjane in Ločane posebej opozarjamo.

Vaje UPZ »Emil Adamič«

Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« združuje v sebi vzgojitelje, učitelje in profesorje, ki večinoma vodijo na službenih mestih pevske zborove. Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« urijo naši najboljši slovenski zborovodje. Zato naši pevovodje pridobivajo v zboru obilo znanja, ki ga prenašajo na zbor. Na vajah se sezna-

najajo tudi z novejšo slovensko in jugoslovansko glasbeno literaturo in lažimi pesmimi, ki jih lahko doma izvajajo.

Tudi iz Zasavja sodelujejo naši poznani zborovodje, kot na primer tov. Stane Ponikvar iz Trbovelj, v zboru. Razen njega sodeluje šolski inšpektor tov. Pečnik, ravnatelj iz Hrastnika ter drugo učitelstvo iz Jevnice, Zagorja, Trbovelj, Hrastnika, Zabukovja in Brežic.

Dne 29. novembra tega leta so se zbrali vsi člani UPZ »Emil Adamič«, okoli 80 do 90 članov v Laskem, kjer so imeli po 10 ur dnevno težko, naporno vajo. Pripravljajo se za koncert. Obiskal jih je zvesti prijatelj tov. Blaž Arnič iz Ljubljane, ki jim je govoril o pomenu in nalogah tega zbora.

Korepetitorje je vodil priljubljeni tov. Slavko Mihelič, glavne vaje pa tov. Jože Gregorc.

JURČKI V NOVEMBRU

Proti koncu novembra gremo, barometer se je dvignil tako visoko, kakor je to celo redko v poletju. Imamo tople dneve, večkrat pa tudi prsi rahel dež. Zato se ob takem vremenu rada porogava narava in nam napravi presenečenje.

V Velikem vrhu nad Litijo imajo nekateri Litijani svoje weekend hišice. Tam preživijo sobotne nedelje in nedelje, pa tudi kak praznični dan sredi tedna. Direktor litijske mestne mlarnice tov. Skušek je v novembru našel v hosti poleg svoje weekend hišice na Velikem vrhu košarico lepih jurčkov, kar je sicer redkost za novembrski čas.

Lepe nagrade so dobili tudi litijski pismonoša tov. France Jesenski, ki je moral nedavno na posneti brzojavni kmetu Anzura na Širmanjski hrib. Na poti skozi gozd je našel preveč jurčkov, potem pa je ugotovil, da nekaj drugih bratov — jurčkov. Ko je dospel tov. Jesenko do samotnega kmeta Anzura, do domače Orahovca, mu je dejal šaljivo: »Telegram sem vam prinesel, pa tudi nekaj — jurčev!«

Pozna najdba užitnih gobanov je seveda sprožila precej razgovorov. Kakor vedo povedati stari zborari, so našli v litiskem okolišču užitne in zdrave jurčke nekje leta še celo v mesecu decembru. Našel jih je na Miklavžev dan poštenjak iz Volčje jame pri Litiji. Čez dan in ponoči je bilo še precej tople, proti jutru pa so dobili jurčke še malo le dneve skorje, ker jih je posmrdili jutranji mraz, vendar so bili še užitni, saj so bili v naravnem hladniku.

ZRELE GOZDNE MALINE V NOVEMBRU

Tov. Tine Mandelj, sedaj upokojenec v Smartnem pri Litiji, je našel pred dnevi v gozdu Rakovniku v Zavrstniški dolini velik šop zrelih gozdnih malin, ki jih je izročil našemu litiskemu dopisniku.

Maline so bile velike, sočne in sladke. Tovarišu Tinetu hvala lepa za pozornost!

(12)

Veliko zanimanje za Tomosove izdelke v tujini

Iz leta v leto raste v tujini zanimanje za izdelke naše kopske tovarne TOMOS. V središču zanimanja sta predvsem moped COLIBRI in scooter GALEB, ki zahvaljujoč se svojim konstrukcijskim lastnostim ustrezata zahtevam kupcev v deželah z najrazličnejšo konfiguracijo tal in različnimi vremenskim pogoji. Glede na veliko povpraševanje po Tomosovih motornih kolesih bo ta

tovarna v letu 1989 sodelovala na naslednjih tradicionalnih sejmih: v Izmiru, Damasku, Tunisu, Poznanju, Plovdivu, Barceloni in Južni Ameriki. Na vseh teh sejmih, razen v Španiji in Južni Ameriki, je tovarna razstavljala že prejšnja leta, prihodnje leto pa bo tudi na teh dveh tržiščih brez dvoma uspešno tekmovala s tovrstnimi tujimi industrijskimi izdelki.

Peta stran

Med vrstami po svetu — Med vrstami po svetu

Dr. Gavin Thurston, izvedenec v sodni medicini, je napravil preiskavo o samomorih. Ugotovil je, da je v Angliji odstotek samomorilcev značajno večji med neporočeni kot med poročenimi. V Londonu napravi vsake leto samomor več kot sto tisoč žensk. V Angliji in Walesu je polovica manj samomorilcev kot na Danskem in petkrat več kot na Portugalskem. Po mnenju Thurstona ni nikake zveze med uboštvo in samomorji, nasprotno se zdi, da je med bogatimi celo več samomorilcev kot med ubogimi.

V državnem laboratoriju za fiziko v Teddingtonu (Middlesex) je začel delovati elektronski stroj, ki lahko opravi 30.000 seštevanj ali pa 2.000 množenj v sekundi. Stroj lahko odčita in deli z enako hitrostjo. Eden izmed predstavnikov laboratorija je dejal, da pripada ta stroj drugi generaciji elektronskih strojev. Stane pa malenkost — milijon šterlingov.

V kratkem bo na dražbi v Dorotheumu (imenitnejše ime za dunajsko zastavljalnico) prodana maršalska uniforma bivšega cesarja Francja Jožefa I. Izključna cena bo skromnih 700 šilingov. Strokovnjaki zastavljalnice je moral prejeti ugotoviti, če je uniforma res pripadala Francu Jožefu I. in ne kateremu drugemu izmed maršalov. Eden izmed odločilnih dokazov je bil ta, da so bili hrastovi listi, uvezeni na ovratnik obrnjeni navzdol, medtem ko so bili na uniformah vseh maršalov obrnjeni navzgor.

Slavni sovjetski skladatelj Dimitrij Šostakovič je napisal kratko zabavno opero. V intervjuju, ki ga je oddajal sovjetski radio, pravi Šostakovič, da se je prvič lotil tega področja glasbenega ustvarjanja. Gre za zgodbo neke družine, ki se preseli v novo stanovanje, pri čemer nastanejo nekateri smešni momenti.

Ženska moda in kriminal je bila ena izmed glavnih tem (mimo vsakoletne razprave o opju in trgovini z belim blagom) na letošnjem mednarodnem kongresu kriminalistične policije v Londonu, na katerem so sodelovali strokovnjaki iz 28 dežel. V razpravi so poudarili, da tatvine najpogostejših modnih vzorcev oblek, zlasti v Parizu, v središču ženske mode, povzročajo kriminalistični policijske čedalje več pregledov. V ta namen so sklenili ustanoviti posebno vrsto ženske policije, ki bo obdelovala kriminalne in falsifikatorske modele ženskih oblek.

Več kot polovica prebivalstva na svetu je nedohranjena. To je izjavil direktor Organizacije združenih narodov za prehrano in kmetijstvo in poudaril, da številno prebivalstvo na svetu raste mnogo hitreje kot proizvodnja življenjskih potrebščin. V razvitih deželah

lah na Zahodu vsebuje povprečna dnevna prehrana približno od 2.300 do 3.000 kalorij, medtem ko je ta na Daljnem vzhodu, v nekaterih deželah Afrike in Azije, večkrat še mnogo manjša.

Ženskam, ki imajo močan glavobol, je neki znanzi angleški ženski zdravnik svetoval: »Spremenite obutev! Po sodbi tega zdravnika so eden od najpomembnejših vzrokov za pogostne migrene pri ženskah prav visoke pete na čevljih. Trdi, da visoke in tanke pete pripomorejo k pritisku čevljev na palec noge, ta pritisk pa se preko čevlja prenaša v možgane, kjer povzroča močan glavobol.

Navedeni statistiki so pred kratkim izračunali, koliko časa bi trajala z različnimi prevoznimi sredstvi vožnja na Mesec. Pešec, ki hodi s hitrostjo pet kilometrov na uro, bi potreboval za Pot od Zemlje do Meseca osem let in 280 dni. S kolesom bi se pri hitrosti 30 km na uro vozil leto in 183 dni, z avtom, ki zmoro 100 km na uro, bi potovali 150 dni, v letalu s hitrostjo 900 km pa bi mu zadostovalo dvajset dni. V umetnem satelitu, ki leti s hitrostjo 28.000 km na uro, bi potoval človek do Lune 13 minut. Mesec torej ni tako daleč. — Isti navdušeni ljubitelji števil so izračunali, da človek, ki doživi 70 let, prespi 23 let, govori 13 let, šest let pa je.

Predsednik francoske ladijske družbe »Printemps« je zapisal na eni izmed svojih obalnih tovrstnih ladij žensko posado. Ženske od kapitana do zadnjega mornarja baše uspešno opravljajo delo. Predsednik družbe je dejal: »Prav tako so sposobne kot moški, njihova prednost pa je, da niso nagnjene k pustolovščinam in da se ne prepirajo tako kot dedci. V kratkem bomo organizirali žensko ladjo za dolge potoke.

PRAKTIČNI TEDNIK — PRAKTIČNI TEDNIK

LEDVIČNI KAMNI. — Kamni v ledvicah so pogost pojav, vendar pogostejši pri moških kot pri ženskah. Kamene je lahko najrazličnejših velikosti: drobno kot pesek ter debelo kot lesnik ali oreh in še večje. Tudi oblika in barva je različna, prav tako je lahko površina ravna, trda, mehka ali hrapava. Včasih najdemo v ledvicah samo po en kamen, drugič več. Bolnik, ki ima v ledvicah kamen, je lahko leta in leta brez bolečin, razen, da bo morda kdaj pa kdaj začutil zbadanje v križu. Če so kamenčki trdi in če imajo silasto ali hrapavo površino, okvarijo sluznico ledvične plovce, kar lahko povzroči vnetje in gnojenje. Take poškodbe sluznice, zlasti če, je ta vnetja in če se kamen začne premikati, povzročajo bolniku

hude bolečine. Kamen pa tudi lahko zapre seceve, tako da v eni ledvici zastane vsa voda ali pa da poškoduje kako žilico, kar ima za posledico krvavitve. Zastoj seča ter ranice v ledvični plovici ali secevu olajšuje vgnezditev raznih klicam, ki povzročajo potem na teh mestih razna vnetja in gnojjenja. Če kamen prepreči za daljši čas odtok seča iz ene ledvice, se nad kamnom nabira vedno več seča, kar povzroča razširitev ledvične plovice, mimo tega pa kamen tudi vedno bolj pritiska na ledvično tkivo. Tako ledvica vedno bolj propada in se polagoma spreminja v vrečo, ki je polna seča in gnoja, ledvična tkiva pa skoro ni več. To se dogaja samo v tistih primerih, ko kamen za daljši čas popolnoma zapre seceve, kar se pa na srečo celo redko dogaja. Navadno se kamen premakne naprej, tako da se pot za odtok seča odpre in se vnetje pomiri. Če se pa zastoj seča večkrat ponovi in če je vnetje močno, se utegne zgoditi, da se bo le-to razširilo na vso ledvico. Do zastajanja sečem ali uremije navadno pride, ker je druga ledvica prevzela tudi funkcijo prve. Razume se pa, da bo do uremije prišlo, če oboli tudi druga ledvica. To se zgodi tudi takrat, če pri zastajanju seča prodre v kri razne kužne klice, ki so se medtem nabrale v zastajem urinu. Bolniki, ki imajo v ledvicah kamne, dobivajo boleče krče, ki jim pravimo ledvična kolika. Ti bolniki dobivajo hude, neznozne bolečine, ki se krčevito širijo od križa pa do sečnega mehurja. Bolečine so mnogokrat tako neznozne, da se bolnik valja po tleh ter kriči in rjove, včasih pa se tudi onesvesti. Ti napadi se kdaj pojavijo kar iznenada, najbolj pogosto pa po raznih telesnih naporih, kar velja zlasti za naporne vožnje, skakanje ali jahanje. Napad traja včasih le nekaj minut, drugič spet po cele ure ali več dan. Med napadom ima bolnik navadno zvišano telesno temperaturo, pogosto bruha, je bled in ga oblija znoj. Pojosta ga tudi močno sili na vodo, vendar pa ne more urinirati. Zgodi se, da bolnik po napadu še dolgo ne more urinirati, ko bolnik prvič po napadu urinira, je seč navadno krvav. Zgodi se pa tudi, da je po napadu odšel z vodo tudi kamen ali vsaj nekoliko peska.

Po napadu je bolnik močno utrujen, a se vendar hitro popravi ter se počuti do prihodnjega napada popolnoma zdravega. So pa nekateri bolniki, ki imajo kdaj pa kdaj bolečine v križu ali pa okrog sečnega mehurja. Napadi se lahko ponavljajo pogosto, včasih pa minejo leta in leta, dokler ne pride do ponovnega napada. Včasih in hudih napadih pride lahko do vnetja ledvičnih plovic, do gnojilve ali zastajanja seča oziroma uremije.

Pri ledvični koliki je treba poklicati zdravnika. Dokler ta ne pride, moramo dati bolniku na boleče mesto termofor ali toplo opeko. Zdravnik bo tudi predpisal dieto in odredil, kakšna zdravila je treba jemati. Ko napadi ponehajo in ko ni več znamenj, ki govorijo za vnetje, je priporočljivo kopalsko zdravljenje. Če medikamentozno in kopalsko zdravljenje ni imelo uspeha ter se napadi stalno ponavljajo, je potrebno operativno zdravljenje. Takrat ni dobro z operacijo predolgo odlašati, saj se utegne zgoditi, da bo ledvica zaradi zastaja seča in gnojila tako poškodovana, da jo bo moral kirurg odstraniti.

Rudar premagal Brežice

V Brežicah so med ostalimi prireditvami v počastitev dneva republike organizirali prijateljsko nogometno srečanje med B moštvo trboveljskega Rudarja in domačo enajstoročnik NK Brežice. Zasluzeno so zmagali gostje iz Trbovlj, ki so polčas izredno kondicijo in tehniko, le da so bili tudi tu in tam preostri, kar je na prijateljskih srečanjih redek pojav. Mladi vratar Kastelec in Naročar sta se odlikovala v drugem dobrem moštvu Rudarja. Domači pa so imeli svoj »slab« dan, ki je tako občasno na teh krajih pogost. V prvem delu igre so imeli domačini več lepih priložnosti, ki pa jih niso znali izkoristiti. V petnajsti minuti je Artnšek neubranljivo potresel vrata Brežičanov, kmalu nato je bil uspešen Naročar, in ob koncu polčasa je domači vratar pobral žog iz mreže — avtogol obrambe.

V drugem polčasu je zopet povisal rezultat na 4:0 Naročar. Domači, ki so zamenjali dva poškodovana igralca, so uredili svoje vrste in je Golič z dvema lepima zadetkoma postavil končni rezultat. — Razmerje kotov 8:7 za Rudarja.

Lept v vrem je privabilo okrog 200 gledalcev, ki so videli sicer živahno igro, vendar ne tako, ki bi jih zadovoljila. — Pri domačih sta bila najboljša Drobnič in Zupančič.

Sodnik Balon je v prvem delu igre prejel roko Rudarjevega igralca v kazenskem prostoru, zaradi česar ni pravilno dosodil enajstmetrovke. To in še nekaj drugih »malenkosti« je dalo povod razpravam med gledalci ter imelo za posledico, da je drugi polčas sodni sodnik kazenski Juhanovič Vidmar smiselno, da tega ni bilo treba in da je to zelo redek pojav pri drugačih discipliniranih Brežičanih.

ODPAD
PODJETJE ZA PROMET Z ODPADKI LJUBLJANA
GLAVNA ODKUPNA POSTAJA TRBOVLJE
TER POMOŽNE POSTAJE V ZAGORJU, HRASTNIKU, RADEČAH, SEVNICI, VIDMU-KRŠKEM IN BREŽICAH
Odkupujemo vse vrste odpadkov po najvišjih dnevnih cenah.
VSEM DELOVNIM LJUDEM V ZASAVJU ČESTITAMO K DOSEŽENIM USPEHOM V LETOŠNJEM LETU IN JIM ZELIMO SE NADALJNI RAZCVET IN RAZVOJ PRI DELU V PRIHODNJEM LETU 1959.

TRGOVSKE POMOČNIKE
— PRODAJALCE ZA NOVI BENCINSKI SERVIS V TRBOVLJAH TAKOJ SPREJEMO.
Ponudbena
PETROL CELJE

Sah v Trbovljah
V počastitev dneva republike in za prvenstvo v mesecu decembru so pred kratkim v domu Rudarja v Trbovljah odigrali šahovski brzoturnir, ki se ga je udeležilo 24 igralcev. Šahisti so se razdelili v dve skupini. V prvi skupini je zanesljivo zmagal Hinko Jazbec ml. pred Škerbecem in Borštnikom. Zelo dobro je v tej skupini igral Miha Vodšek. — V drugi skupini je bil najboljši Robert Frece. Dobro sta zaigrala tudi Urek in Tone Drobeč, vendar se je v finalu uvrstil mladinec Urek, ki je dosegel boljši rezultat. Nesrečni poraz z Vukovičem je Drnovsku preprečil vstop v finale. V finalu je igralo 6 šahistov, in sicer: Viktor Borštnik, Robert Frece, Hinko Jazbec ml., Ivan Škerbec, Mirko Sribar in Ciril Urek. Vrstni red v končni igri: 1. Škerbec 4 točke; 2.—4. točke, 5.—6. Frece in Urek po Borštnik in Mirko Sribar po 3 točki.

Od petka do petka

ROJSTVA: SENOV — Jožefa Znidaršič, gospodinja, Brezje 16, sin; Ivanka Umek, delavka, Senovo 184, sin; Maja Ribič, gospodinja, Dovško, sin; BREŽICE: Ivana Klavžar, dečna sela, sin; Ljudmila Skofljan, mrtvice, hčerko; Terezija Bračun, vdova Miri, Sromlje, hčerko; Antonija Bregar, Senkovec 18, Zagreb, sin; Marija Bogovič, Bregansko selo, hčerko; Terezija Grmovšek, Podgorje, sin; Marija Derenda, Sentenart, hčerko; Angela Ivanšek, Cundrovec 6, hčerko; Darinka Segal, Brezina 89, sin; Ana Vlahovič, Grečice, Ključica, hčerko; Ana Korčič, Brezje, hčerko; Slavica Dusič, Brežice, Zupančičeva sela, sin; Marija Križan, Čatež, Slavica Perjan, Kraj Donji 56, Zapršič, sin; Franciška Plankar, Denaš, sin; Ana Kozarišek, Denaš, sin; sin; Ljubica Robek, Zdobice, hčerko; Ljudmila Lepina, Brezina, hčerko; Marija Jalovec, Malir, Cirkar, hčerko; Pavla Plazar, Dolnje Impolje, sin; Terezija Najber, Orešje, hčerko; Vera Kušević, Ladurje, sin.

HRASTNIK: Marija Britovšek, Hrastrnik, dečka; Valerija Klančar, Dol 139, dečka. **SEVNICA:** Anica Kovač, Cesta na grad, sin. **TRBOVLJE:** Jožefa Zimšek iz Zagorja, dečko; Stanislava Grom, Šodum, dečko; Dora Berič, Dhor na Uni, dečko; Stanislava Markato, Zagorje, dečko; Marija Suhadočan, Trbovlje, dečka; Marija Mumeli, Zagorje-Kisovec, dečka; Franciška Baloh, Kandiše, dečka; Ida Rupnik, Hrastrnik, dečka; Marija Okon, Zagorje, dečko. **ZAGORJE:** Jožefa Mahkovič, Zagorje, hčerko.

smrti
SENOVO: Elizabeta Divjak, roj. Kukovič, stara 40 let iz Brastnice 180; Antonija Škerbec, roj. Belat, stara 82 iz Koprivnice 26; Marija Serbec, roj. Zelič, stara 61 let iz Stolovnice 38; Antonija Omerzu, stara 72 let, Lokve 3. **BREŽICE:** Jože Šetina, star 78 let, iz Sentenarta 95; Martin Hercol, star 77 let iz Brežic — Holveva staza 2; Jože Kopinč, star 33 let iz Mosteca 49; Jožeta Höfler, stara 52 let iz Brežic — Ulica st. pravde 14. **HRASTNIK:** Jera Kreže, roj. Sanda, star 77 let iz Kovka 13; Jera Košir, roj. Drakslar, stara 27 let iz Dola pri Hrastrniku; Franc Vasič, star 56 let iz Turja 59; Marija Črnič, roj. Zager, stara 67 let iz Hrastrnika 338; Franc Stefan, star 69 let iz Hrastrnika 49; Roter Fresl, star 84 let iz Hrastrnika 88; Anton Jevnišek, star 63 let iz Turja 25; Jožeta Prah, roj. Perc, stara 64 let iz Podkrajja 86. **RADEČE:** Marija Krznar, roj. Kenda, stara 72 let iz Zebnika. **TRBOVLJE:** Franc Kanžar, star 73 let iz Trbovlj.

ZAGORJE: Alojzija Vipotnik, stara 70 let v Zagorju; Leopold Drnovšek, star 64 let iz Ravenske ceste, 12; Kristina Prašnikar, roj. Polise, stara 64 let iz Izak 85; Jenež Kovač, star 83 let iz Zagorja.

KINEMATOGRAFI

KINO »DELAJSKI DOM« V TRBOVLJAH: 12. do 15. decembra jugoslovansko-sovjetski film »ALEKSA DUNDIČ«; 16. do 18. decembra jugoslovansko-francoski film »CE PRIDE LJUBEZEN«; 19. do 22. decembra italijanski film »BRANIM SVOJO LJUBEZEN«.

KINO »SVOBODA« TRBOVLJE II: 13. do 15. decembra ruski barvni vstav, film »PREDMET 306«; v nedeljo dopoldne ob 10. uri matineja angleškega filma »ŠOLANJE TOMA BROWNA«; 19. do 22. decembra jugoslovanski film »V SOBOTO ZVEČER«; v nedeljo dopoldne ob 10. matineja ameriškega filma »TAJNOST ZAPUŠČENEGA VRTA«.

KINO »SVOBODA« ZASAVJE: v Trbovljah: 13. do 15. decembra kitajski film »SANJE MALE MEI — SIVI RAZBOJNIK«; 17. do 18. decembra angleški barvni film »ROB ROY«; 20. do 22. decembra ameriški film »TUJEC JE KLICAL«. Predstave: sobota in nedelja ob 17. in 19.15 uri, v nedeljo ob 3. uri popoldne za mladino. V ponedeljek samo ob 18. uri.

KINO SEVNICA: 13. in 14. decembra francoski film »PRIMER dr. LAURENTA«; 20. in 21. decembra ameriški film »MIRNI CLOVEK«.

TRBOVELJSKI RUDAR JESENSKI PRAK

Protest Rudarja ugodno rešen
Dolgo se je vlekel vprašanje in zadrevalo, in vse do nedelje ni nihče vedel, kdo bo končni pravak v jesenskem delu tekmovalca enotne slovenske nogometne lige.

Kakor znano, je bila tekma med Kladivarjem in Rudarjem, ki so jo odigrali v Ljubljani, prvotno razveljavljena in bi moral nastopiti odigrati ponovno tekmo. Na odločitev tekmovalne komisije pa se je uprava SD Rudarja pritožila, in protest Rudarja je bil v nedeljo ugodno rešen. Z dvema točkama več pred Branikom je tako Rudar končno postal jesenski nogometni pravak. »Rihata«, ki so jo hoteli nekateri skuhati po svoje, se je skuhalo končno tako, kot so pokazali uspehi na zelenem polju — in tako je tudi prav. Možna naj dosega uspehe na nogometnih igriščih čisto in borbeno, ne pa da hoče kdo pojezve za zeleno mizo priti do točk. Končno stanje na lestvici je do spomladi naslednje:

Rudar (Trb.)	11 9 1 1 34:15 19 točk
Branik (Mar.)	11 8 1 2 33:12 17 točk
Maribor (Mar.)	11 6 4 1 23:13 16 točk
Kladivar (Trb.)	11 5 3 3 22:11 13 točk
Izola (Izola)	11 4 4 3 15:17 12 točk
Krim (Ljub.)	11 5 1 5 21:17 11 točk
Ljubljana (Lj.)	11 4 3 4 19:19 11 točk
Grafičar (Lj.)	11 3 4 4 17:22 10 točk
Sobota (M. S.)	11 4 1 6 41:35 9 točk
Triglav (K.)	11 3 3 5 18:21 8 točk
Jesenice (J.)	11 1 9 1 9:14 3 točk
Slovan (Ljub.)	11 0 2 9 9:35 2 točk

RUDAR — KLADIVAR (MLADINCI) 8:0
Mladinci trboveljskega Rudarja so v nedeljo izkropko premagali sovrstnike celjskega Kladivarja na pomožnem igrišču Rudarja, in to kar z 8:0.

ZAHVALA
Odseku Zavarovalnega zavoda v Krškem se zahvaljujemo za hitro in točno izplačilo zavarovalnice za konja. — Anton Toporišič, Dobova.

MALI OGLASI

PEC, obloženo s samotom, 105, prodam. — Martin Omerzel, Trbovlje, Partizanska 34.

Prodam takoj vseljivo hiško, cena 430.000 din. Jakopič, Hometež, Radeče.

Nameste venca na grob Alojzije Vipotnik, članici Glav. odbora Prešernove družbe in aglini poverjenici, poklonja Glavni odbor Prešernove družbe DPD »Svoboda«, Zagorje ob Savi 3000 din.

PRODAM NJIVO, dobro, na lepem kraju, oddaljena 20 minut od Brežice postaje, meri 42 arov. Uporabi se tudi lahko za stavbišče. — Jože Novak, Sentenart 78, Brežice.

OBVESTILO
Stanovanjska uprava Trbovlje obvešča prebivalstvo in hišne sveče občine Trbovlje, da se je prešla iz zgradbe Trg Svobode števil 6 v upravno stavbo občine Trbovlje (bivši okraj), Leninov trg števil 10, pritličje, soba števil 1.

KOSARKARJI RUDARJA, TRBOVLJE
obveščajo, da bo v nedeljo, dne 14. decembra, ob 10. uri dopoldne v domu Rudarja v Trbovljah

OBČNI ZBOR KOSARKARSE SEKCIJE
Vabljeni vsi člani in simpatizerji.

ODBOR

BILANCA ZA LETO 1957

AKTIVA			PASIVA		
Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	529	1.	Sklad osnovnih sredstev	281
2.	Investicije v teku	—	2.	Investicijsko posojilo za osnovna sredstva	—
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	72	3.	Dolgoročno posojilo za financiranje investicij	248
B. Obratna sredstva			B. Viri obratnih sredstev		
4.	Skupna obratna sredstva	107	3.	Drugi viri financiranja investicij	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			4.	Banka kredit za obratna sredstva	1.541
5.	Kupci in druge terjatve	117	7.	Sklad obratnih sredstev	447
6.	Druga aktiva	2.730	8.	Investicijsko posojilo za obratna sredstva	—
Skupaj:			9.	Pasivne časovne razmejitve	—
Knjigovodja:			C. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva		
Spolekna Tinka			10.	Dobavitelji in druge obveznosti	877
			11.	Druga pasiva	95
			Skupaj:		
			Predsednik upravnega odbora		
			Upravnik:		
			Ludoviko Vlado		

TELESNA KULTURA

Zasavski smučarji so zborovali

Pred kratkim je bil v prostori Delavskega doma v Trbovljah občni zbor zasavske smučarske podzveze. Občnega zbora so se udeležili povabljeni delegati iz vseh smučarskih društev na teritoriju bivšega okrajnega ljudskega odbora Trbovlje. Prisostvoval mu je tudi član Smučarske zveze Slovenije tovariš Zagar.

Na občnem zboru so predvsem obravnavali vprašanje nadaljnjega obstoja zasavske

smučarske podzveze in so delegati sklenili, da ostane podzveza še nadalje. Razen tega najvažnejšega sklepa so delegati sklenili, da morajo smučarska društva, klubi in sekcije skrbeti za razvoj smučarskega športa, sistematično vzgojo voditeljskega kadra in inštruktorskega kadra, za množičnost tega športa in zlasti, da se v smučarska društva prodobiva mladina.

Na občnem zboru je govoril

la v imenu pionirjev in pionirk ki goje smučarstvo, pionirka Marijana Malavašič, ki je med ostalimi rekla:

»Občni zbor! — Delegati hočem opozoriti predvsem na važno stvar, da bi danes določili smernice za bodoče delo s smučarji — pionirji. Mislim popolnoma pravilno, ko rečem: BODOČNOST JE NASA, in da je treba s tega gledišča skrbeti za našo smučarsko vzgojo in napredek. Mi bomo tišči, ki bomo morali v prihodnosti stopiti na naša mesta in vzgajati druge, tako kot danes vi vzgajate nas.

Dosedanji rezultati in izkušnje nam dajejo dovolj gradiva za pozitivne in negativne značilnosti smučarskega gibanja pri nas. Pri tem mislim predvsem, da so smučarske organizacije iz leta v leto množile, neje, da so bili v zadnjih letih doseženi lepi uspehi, saj se je smučarska dejavnost zelo razvila. Kljub tem uspehom pa sodimo med tiste podzveze, kjer se z načrtnim smučanjem ukvarja le majhen odstotek ljudi, kar pa ne ustreza stopnji današnjega družbenega razvoja, niti našim materialnim možnostim.

Mislim, da bi bilo popolnoma pravilno, stalno opozarjati na potrebo množičnosti smučarskega gibanja. Treba je poudariti vsjo pozornost šolam, saj je v naši občini preko tri tisoč otrok in mladincev. Za uspeh te naloge je potrebno, da naše politične in družbene organizacije pri svojem delu zagotove tudi smučarskemu športu ustrezno mesto.

Razvijati moramo tako smučarsko gibanje, ki bo enotno in dovolj prožno, da bo v prihodnjih letih zajelo nove stotine pionirk in pionirjev.

Razen tega pa sodim, da bi bilo treba tudi smučarskim učiteljem—inštruktorjem in vadiтелям vcepiti več volje in zavesti za delo z najmlajšimi. Če so imeli možnost, da so obiskovali tečaje, naj pridobijo znanje tudi prenašajo na druge. Če vzamemo za primer samo to, da imamo okoli 15 smučarskih vadištelev na območju podzveze, in če bi vzeli v uk vsak po deset pionirjev, bi lahko imeli vsako zimsko sezono vsaj 150 novih mladih in izočni smučarjev. — Toliko v imenu smučarjev-pionirjev.

Nato je bil izvoljen nov upravni odbor.

REŠITEV NAGRADNE POSETNICE IZ 47. ŠTEVILKE

Rešitev nagradne vizitke za pionirje iz 47. številke našega lista se glasi: RADOVLJICA. Zreb je prisodil nagrado za rešitev uganke Metodu UMNIKU, učenca 3. razreda osnov. Šole Trbovlje-Vode, ki naj pride v uredništvo našega lista po knjižno darilo.

Vsem ostalim rešiteljem uganke, ki jim žreb žal ni bil naklonjen, za poslano rešitev in pohvalno prisrčna hvala.

UREDNIŠTVO

NOVA NAGRADNA UGANKA ZA PIONIRJE

Danes prinašamo šaljivo nagradno uganko za naše pionirje:

Vedno ga točemo po glavi, pa nikdar ne joče. Kdo bi bil to?

Ce boste uganili, nam prinesite ali pa pošljite odgovor do nedelje, 21. decembra opoldne. Za rešitev uganke imamo pripravljeno lepo knjižno nagrado, ki jo bomo podelili po odločitvi žreba. Ko nam boste pisali, ne pozabite navesti razen svojega imena in priimka še razred šole, ki jo obiskujete, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

UREDNIŠTVO

Vsem pionirjem lepe pozdrave!

OBVESTILO

Končan boj s smrtjo

Sredi oktobra je šest sodelavcev inštituta za jedrsko energijo »Boris Kidrič« bilo po nesreči izpostavljenih smrtonosnemu dozemu radioaktivnega sevanja. Vse ponesrečene so takoj priprile v parisko bolnišnico »Curie«, ki je v Evropi najbolj opremljena za take primere, in jih začeli takoj zdraviti. To zdravljenje traja še zdaj in pri njem so uporabili prvič v zgodovini medicine presajanje košnega mozga s človeka na človeka.

Naša javnost se razumljivo zelo zanima za usodo ponesrečenec. Pa tudi v tujini je ta primer vzbudil pozornost, a nekateri tuji časniki so iz tega hoteli narediti poceni senzacijsko. Stvar je šla že tako daleč, da so se tuji tuzisti začeli izogibati pariškega letališča Orly, na katerem je pristalo letalo s ponesrečenci, ker so se bali, da je letališče radioaktivno. Francosko ministrstvo narodnega zdravja in komisariat za atomsko energijo sta morala uradno demantirati te vesti.

Medtem pa se je v bolnici »Curie« vodila težka borba za življenje ponesrečenec. Medicina še ne pozna dovolj zapletenega celovanja radioaktivnega sevanja na človeški organizem. Dosedanje metode in sredstva za zdravljenje ljudi, ki so bili izpostavljeni prehudemu sevanju, niso dajale zadostnih rezultatov. Posebno nevarno je postopno izginjanje belih in rdečih krvnih zrnec, ker radioaktivno sevanje uniči kostni mozeg.

Najboljši francoski medicinski strokovnjaki so se pošteno

valno lotili zdravljenja naših atomistov in prvič v medicinski praksi presadili kostni mozeg od zdravih na obolele osebe. Vsak dan so se v bolnici javljali mnogi Parižani in Parižanke (med njimi neka mati štirih otrok) in ponujali svojo kri in kostni mozeg za obolele Jugoslovane.

Vsak od petih obolelih atomistov je dobil okrog 250 kubnih centimetrov kostnega mozga, ki so ga odvzeli prostovoljnim dajalcem v osemnajstih punkcijah.

Transplantacija je dala ohrabrujoče rezultate, ker se je število krvnih zrnec pri pacientih začelo povečati. Eden izmed obolelih je sicer pozneje umrl, ker mu je radioaktivno sevanje poškodovalo sluznice prebavnih in dihalnih organov, za ostale pa zdravilni upajo, da jih bodo s to novo metodo zdravljenja rešili. Predstavniki bolnišnice je izjavil, da se njihovo stanje zadovoljivo popravlja.

Borba za življenje ponesrečenih jugoslovanskih atomistov v pariški bolnišnici »Curie« spremljajo z velikim zanimanjem vsi medicinski krogi po svetu. Že prve rezultate presajanja kostnega mozga imajo za velik dogodek v zgodovini medicine, saj lahko s tem danes že bolj gotovo pričakujemo odkritje uspešnega zdravljenja proti boleznim radiacije, ki postaja vedno večje strahilo za človeštvo, in pa proti smrtonosni levkemiji.

Pet Francozov, ki so brez pomisleka in brez gmočne nagrade ter brez strahu pred velikim rizikom dali svoj kostni mozeg za zdravljenje obolelih Jugoslovancev (med njimi je bil tudi eden izmed zdravnikov bolnišnice »Curie«) pa je pokazalo visok primer človeške solidarnosti in humanizma.

Ze četrtič so si pokal maršala Tita priložili nogometaši Crvene zvezde z zmago nad Veležem. Po tekmi je zastopnik predsednika republike generalni major Miloš Zakić predal kapitanu Crvene zvezde Rajku Mitiću prehodni pokal.

DOPUST NA MESECU

Še prej kot čez sto let bo človek lahko vplival na svoje telo, mu spreminjal dimenzije in preusmerjal funkcije. Otroci se bodo rodili »po meri«, zdravniki bodo bolnim lahko izmenjali srce, pljuča, ledvice ali kak drug organ, ljudje pa se bodo sporazumevali med seboj s prenosom misli. Prebivalci našega planeta bodo letali na mesec, umetni sateliti bodo posredovali televizijske oddaje po vsej zemlji.

sode ne bodo več pomivali ker jo bodo po uporabi odrgli, pohišje pa bo prevlečeno s snovjo, ki ga bo ščitila pred prahom in vlago.

Naravna tekstilna vlakna bodo prišla v pozabo, vsepovsod se bodo uveljavile plastične snovi. Tekstilno blago bo mogoče prebarvati kar doma. Zadrževal bo električni aparat. Obлека bo prepojena s plastično peno, ki bo telo varovala pred mrazom in vročino, perilo pa bodo prali aparati na ultrazvok.

Jutro v družini sredi prihodnjega stoletja: oglasila se bo budilka s prijetno glasbo. Ko bo gospodar zlezal v copate, se bo ozrl proti hišnemu televizijskemu aparatu. Otroci se bodo obmetavali s plastičnimi blazinami, v katerih bodo aparati za uravnavanje temperature. Mama bo pokazala otrokom po televiziji hud mrz in jim rekla, naj se igrajo z elektronskim vlakom. Otroci bodo zdravi, ker jih bodo cepili proti vsem boleznim, moderne metode pa bodo odpravile podedovane pomanjkljivosti.

Po zajtrku, ki ga bo serviral stroj za belo kavo in prepečenec, se bo odpravil oče na delo. Zunan bo snežilo, vendar se človek iz 21. stoletja ne bo bal poledice, ker bodo tla ogrevale podzemeljske naprave. Ljudje se bodo vozili v službo s helikopterji in letali brez pilotov, nekateri tudi z elektronsko krmajenimi vlaki. (Zanimivo je da so lani v Nebraski napravili podoben poskus).

Kdaj pa kdaj se bo vozilo ustavilo, potniki bodo stopali na premične pločnice. Podjetja bodo imela posamezne obrate na robu naselja, delovni teden bo trajal osem ur, ves preostali čas bodo starši lahko prebili v družinskem krogu. Televizijske snemalne kamere bodo komaj tolikšne, kot so zdaj škatlice za vžgalice, filmi bodo posneti na magnetofonske trakove, v mesečnem večeru pa bo družina kovala načrte za počitnice na — Luni.

to, da bi ljudje nejeverno odkimavali, če bi jim kdo govoril o atomski elektriki, televiziji itd. Ker je kasnejša resničnost doslej prekosila najbujnejše domišljije, je mogoče vsaj približno pogledati v življenje sredi 21. stoletja, ko bo na naši zemlji živelo precej nad pet milijard ljudi.

Ljudje bodo živeli v naravi, tovarne bodo izdelovale hiše, ki jih bo mogoče sestaviti v nekaj urah. Če se bo kdo sprl s sosedji ali si zaželel drugačno okolico, se bo preselil s hišo vodo. Bolj konservativni ljudje bodo stanovali v hišah iz kovinskega ogrodja, prevlečenega z neylonskimi stenami. Če bo družina dobila prirastek, bo k hiši dodala še nove montažne sobe. Gradivo bo uspešno kljubovalo rji, dežju in času, za čist zrak pa bo skrbelo »meteo-ološko oko«.

Gospodinjje bodo imele v zalogi zmrznjena živila, ki bodo razkužena v skladiščih. Razen mesa in zelenjave bodo ljudje največ jedli najrazličnejše morske proizvode: alge, rake in ribe s posebnih farm. V nekaterih mestih bodo tržnice na ravni strehah stanovanjskih hiš, gospodinjje se bodo vozile na trg s helikopterji, še vedno pa bo v veljavni stari običaji, da bodo trgovci pošiljali naročeno blago na dom.

V kuhinjah bo vse avtomatizirano. Ob pritisku na gumb se bo sprožila »verižna reakcija«: hladilnik se bo odprl, ročica bo dala meso v lonček ali ponev. Ko bo jed pripravljena, se bo peč sama izkjučila, drug avtomat pa bo postavil skledo na mizo pred zbrano družino. Po

Politični mozaik

SLABA INSPIRACIJA

Ni še dolgo tega, ko je »mami« Eisenhower, ženo predsednika ZDA in nominalnega šefa republikanske stranke, zveza modnih kreatorjev v Ameriki proglasila za »najbolje oblečeno Američanko«. V obrazlagi tega proglasa je med drugim rečeno, »da je »stijl« njenih oblek tak, da inspirira modne umetnike«.

Ta laskava ocena je bila kajpak objavljena še pred nedavnimi volitvami v Ameriki in je imela bolj namen, da vpliva na volivce kot pa na modne risarje. Rezultati ameriških volitev pa so pokazali, da je ta modna »inspiracija« kaj malo vplivala na volivce...

DOBRA RAČUNICA

General Vang Šu Ming, načelnik generalštaba Čang-kajskih enot, je pred nekaj meseci ponudil 4.000 uncev zlata (okrog 70 milijonov dinarjev) vsakemu pilotu LR Kitajske, ki bi se spustil na Formozo z novim lovskim letalom MIG (sovjetskega izdelka).

Računica tega generala ni bila samo propagandistična. Tako poceni namreč se ni nihče kupil kakšnega sodobnega lovskega aviona. Generalovi računi pa ne kažejo kaj dobro: kajti doslej še ni bilo slišati, da je tej ponudbi »nasledel« katerikoli MIG.

IZREDNO UGODEN DAN

Vojvoda Gloucestershire, stric britanske kraljice, je pred nedavnim priredil tradicionalno večerjo za sodnike vrhovnega sodišča v Londonu. Ko je sprejel svoje goste, jih je vojvoda kot ljubeznjiv gostitelj vprašal, kako so preživeli dan. »Izredno!« je dejal eden izmed sodnikov. »Imeli smo samo eno ugrabitev otroka, dva velika vloma in nekaj navadnih žepnih tatov. Oh, da bi bil pač vsak dan takšen!«

po nekem nepisanem pravilu — vohunke...

Spil je do dna in bil očaran od lastnih besed:

— Čeprav bi bila vohunka, bi vas imel rad!

Zjutraj ob dveh je oficir predlagal Gabrieli, da jo spremlja v njen hotel.

Ker se ni hotela zameriti obveščevalcu, je privolila. Vozila sta se z njegovim avtom. Ko sta privozila na križišče Kurfürstendama, je častnik naglo obrnil voz v neko stransko ulico. Samo nekaj trenutkov kasneje se je vozilo ustavilo. Gabriela se je vpraševala, kaj neki bi to pomenilo? Častnik je bil zgovoren:

— Pred mojim stanovanjem sva... Rad bi bil z vami še nekaj hipov. Jutri grem na pot in morda se nikoli več ne vrnem...

Stanovanje je bilo zelo okusno opremljeno. Komaj sta vstopila v sobo, jo je častnik stisnil k sebi in jo poskušal poljubiti. S težavo se je iztrgala objemu in zajecjajala:

— Raje bi nekaj spila...

Krištof Dimač

11. DEL — STAMBEDA V BABJEM POTOKU
Po povesti Jacka Londona Riše I. Spitaler

34.
Brez besed je ubogljivo sedla v sneg. Dimač je iz nahrbtnika potegnil odejo, jo razgrnil pred njo po tleh, in položil na odejo noge dekle.

S hriba je bilo slišati glasove stapedarjev, ki so prihajali.
»Čok naj hitro postavi mejnike,« je opozarjala Yoy.

»Kar hitro pojdi, Čok,« je rekel Dimač, ki se je lotil njenih mokasinov, ki so bili že čisto trdi. »Odmeri tisoč čevljev in postavi dva središnja mejnika. Vagalne mejnike bova že pozneje zabil.«

»Kako je z vašimi nogami?« jo je vprašal med poslom.

»Precej odreveneli. Prstov ne morem gibati in jih tudi ne čutim.«

35.
Čok se je vrnil po strugi in zlezal k njima na breg. »Omejili sem polnih tisoč čevljev,« je naznanil. »Najina deleža sta sedemindvajset in osemindvajset po številu. Komaj sem srečno osvojil številko sedemindvajset, kar pride eden izmed onih zaspanec, ki smo jih bili zapustili za seboj. Brez ovinkov mi je dejal, da mi številka osemindvajset ne gre več — jaz pa sem mu rekel...«

»No, no,« je vzkliznila Yoy. »Kaj ste mu dejali?«

»Dejal sem mu, če se takoj ne pomakne za pet sto čevljev višje, da bom bom tako prilepil na njegov zmrzli nos, da bo mislil, da ima tam kepo jagodnega sladoleda. Nato se je umaknil in takoj sem postavil središnja mejnika, tako da imava dva prav poštna zlatonosna delca sveta, pet sto čevljev vsak.«

36.
Ko so se zjutraj zbudili, se jim je zdelo, da se je v noči nekaj spremenilo. Tako toplo je bilo, da sta Dimač in Čok pod svojo skupno odejo ugotovila, da ne more biti več kot dvajset stopinj pod ničlo.

Čok je zanetil ogenj in odkrutil v potoku kos ledu. Dimač pa je skuhal zajtrk. Dan je napočil prav v trenutku, ko so nehali jesti.

»Ti pojdi in postavi vagalne mejnike,« je rekel Čok Dimaču. »Tam, kjer sem izskal led za kavo, je mnogo peska. Raztopil bom nekaj snega in poskušal izprati po-nev tistega peska. Bomo videli, če bo v njem kaj zlata za dobro srečo.«

PUSTOLOVŠČINE FRANCOSKE VOHUNKE GABRIELE DE X

Zeleni plašč

Gabrieli je bilo dovolj vohunškega poklica. Zelenela se je čimprej vrniti v Pariz, da bi spet živela v miru, daleč od berlinskega ožračja. Vendar ji to ni uspelo. Se enkrat je morala zaigrati vlogo profesionalne novinarki, ki jo vabijo na sprejeme. Mesto operacije — Berlin, tokrat je tretjič...

Konec 1935. leta je bila Gabriela še vedno v Berlinu. Zdal je bila že poznana dopisnica mnogih velikih francoskih časnikov. Nemci so jo zelo čislali, ker je pisala v njihovo »korist«. Kot njihovo simpatizirko so jo povabili na veliki sprejem v dvorec Charlottenburg. Gostitelj je bil propagandni minister dr. Geobels. Na sprejemu se je vse vrtele krog Gabrielle, med vsemi pa se je najbolj trdil mlad esesovski častnik. Ta človek finil manir in dober poznavalec francoske je bil v kontraobveščevalni službi SS. Ko je ujel ugodno priložnost, je peljal Gabrielo v neki stranski salon, kjer ji je nenahen ponudil šampanjca.

— Gospodična, vi ste nenavadno lepi... Tako lepe žene bi morale biti

se vrnila domov. Vso preostalo noč je prebedela in preklela svoje življenje.

Tri dni kasneje ji je »čara« povedal, da je neki F. zelo zmožen kontraobveščevalec, napravljal samomor... To je bil Gabrielin častilec, na sprejemu v dvorcu Charlottenburg.

NAJLEPSI DNEVI ŽIVLJENJA

Slednjič se je Gabrielj izpolnila njena največja želja. Odpoklicali so jo iz Berlina, nazaj v Pariz. Leta sta tekla in počasi je Gabriela pozabila svoje vohunke pustolovščine. Vedno bolj pogosto je srečevala gospoda de X. Ta je bil zelo pozoren, nežen in — zaljubljen.

20. decembra 1938. leta je postala Gabriela P. žena gospoda Lausa de X. Tega dne je bilo Gabrielj točno trindvajset let. Poročno potovanje ju je popeljalo na Dunaj, kjer sta živela Gabrielina babica in ded. Čeprav Dunaj ni bil več prestolnica neodvisne Avstrije, marveč sedež ene izmed pokrajnih tretjega rajha, je bila Gabriela vseeno vesela, da lahko vidi svoje drage. Niti sanjalo se ji ni, da bo nekaj let kasneje v tej mirni du-najski vili organizirala vohunsko centralo.

O Pieru ni bilo niti sluha. Vedela je o njem le to, da precej potuje. Septembra leta 1939 je Francija napovedala Nemčiji vojno. Gabrielin mož je — tako odrazil na pot k svoji enoti.

Najsrečnejša leta Gabrielinega življenja so bila pri kraju.

PIERROVA VRNITEV

Gabriela je ostala sama v Parizu. Meseči so tekli. Njen mož je bil v Maginotovi liniji, Junija 1940. leta je zvedela, da so ga ujeli... Nemci so bili pred vratji Pariza. Francija je doživljala zadnje ure neodvisnosti...

13. junija je po vrnitvi iz mesta našla pismo, ki ji ga je pustila sobarica: — Gospa naj pripravi »zeleni plašč«, ker ji bo v kratkem potreben. Vsekakor naj bo to zeleni plašč.

Gabriela je prebledela. Torej: Pierre se je vrnil in jo spet vleče v svoje mreže!

30. junija zjutraj je priglasil obisk njen hišni zdravnik dr. Sotier. Povedal ji je, da bosta z njim Pierre in njegova prijateljca.

Gabriela je videla, da gre za res.

Prišli so v njeno sobo. Gabriela je komaj spoznala Pierro, predstavil pa so ji gospoda Gavela in nekega zdravnika. Pierre je bil zelo resen. Na kratko ji je razložil, da mora spet v Berlin. Ko sta ji dva kirurga pregledala lice, sta izjavila, da ji bosta lahko s plastično operacijo predrugačila obraz.

Od tega dne naprej je postala Gabriela spet vohunka. Pierre in njegov berlinski kolega Claude sta jo učila večini vohunškega dela. Če je pred vojno žela uspehe s svojo lepoto in šarmantnostjo, bo morala odsej poskušati zadovoljiti svoje nadrejene s trdim delom in seveda z znanjem.

Nad sledi